

Vilka är de bakomliggande faktorerna som påverkar nedskrivningar av goodwill i börsnoterade företag i Sverige, Finland, Danmark och Norge?

En kvantitativ studie kring företagets val av goodwillnedskrivning

Av: Klaudia Nowakowska & Roksana Lipska

Handledare: Ogi Chun

Södertörns högskola | Institutionen för samhällsvetenskaper

Kandidatuppsats 15 HP

Företagsekonomi C | Vårterminen 2023

Förord

Vi vill rikta vårt tack till vår handledare, Ogi Chun, för hans oförtröttliga engagemang och stöd i vårt arbete. Det har varit en förmån att få dra nytta av din expertis och erfarenhet, och dina snabba och hjälpsamma svar har gjort en stor skillnad i vår skapandeprocess. Vi är djupt tacksamma för allt du har gjort för oss.

Klaudia Nowakowska

Roksana Lipska

Sammanfattning

Införande av IFRS regelverk år 2005 hade en betydande påverkan på de börsnoterade företagen eftersom från denna tidpunkt blev de skyldiga att följa den nya standarden vid upprättandet av sin koncernredovisning. Det nya regelverket ersatte årliga avskrivningar med regelbundna tester för nedskrivning av goodwill. Detta innebar att företagsledningen fick möjlighet att påverka rapporteringen för sin egen fördel. Syfte med denna studie är att undersöka de bakomliggande faktorerna som påverkar företagens val av goodwillnedskrivningar. Av de olika faktorer som kan påverka goodwillnedskrivningar har fyra faktorer valts för att undersökas närmare i detta arbete. De faktorerna som ska undersökas är: VD-byte, konjunkturläge, företagets storlek samt lågt resultat.

I föreliggande studie har en kvantitativ metod använts för att undersöka och analysera forskningsfrågorna. Dessutom har en deduktiv ansats tillämpats i studien. Data som har samlats in baseras på årsredovisningar från börsnoterade företag på listor OMX 30, OMXC25, OMXH25 samt OSEBX 25 Oslo mellan åren 2020–2022. Resultaten från studier indikerade att faktorer som VD-byte, lågkonjunktur eller lågaresultat inte hade någon signifikant påverkan på företagens beslut att skriva ned goodwill. Däremot var resultaten mer varierade när det gällde faktorn företagets storlek. Två av tre statistiska tester visat inget signifikant samband mellan företagets storlek och goodwillnedskrivningar. Dock visade regressionsanalysen på ett möjligt signifikant samband mellan variablerna.

Nyckelord: Goodwill, nedskrivningar, OMX, VD-byte, konjunkturläge, företagets storlek, lågt resultat, IFRS 3, IAS 36, IAS 38, chi2-test, t-test, regressionsanalys

Abstract

The implementation of the IFRS framework in 2005 had a significant impact on the listed companies, as they became obligated to adhere to the new standard in preparing their consolidated financial statements. The new framework replaced annual amortization with regular impairment tests for goodwill. This shift provided management with the opportunity to influence the reporting to their advantage. The aim of this study is to examine the underlying factors that influence companies' decisions regarding goodwill impairments. Among the various factors that can affect goodwill impairments, four specific factors have been chosen for closer investigation in this study: CEO turnover, economic conditions, company size, and low profitability.

In the present study, a quantitative method has been used to examine and analyze the research questions. Additionally, a deductive approach has been applied in the study. The data collected is based on annual reports from publicly traded companies listed on the OMX 30, OMXC25, OMXH25, and OSEBX 25 Oslo indexes between the years 2020-2022. The results of the study indicated that factors such as CEO turnover, economic downturn, or low profits did not have a significant impact on firms' decisions to write down goodwill. However, the results were more varied when it came to the factor of firm size. Two out of three statistical tests showed no significant relationship between firm size and goodwill impairments. However, the regression analysis suggested a possible significant relationship between the variables.

Keywords: Goodwill, impairments, OMX, CEO changes, economic conditions, company size, low profitability, IFRS 3, IAS 36, IAS 38, chi-square test, t-test, regression analysis

Förkortningar

FASB- Financial Accounting Standard Board

FI-Finland

DK-Danmark

IAS- International Accounting Standards

IASB- International Accounting Standard Board

IFRS- International Financial Reporting Standards

NO-Norge

ROA- Avkastning på totalt kapital

SE- Sverige

NASDAQ- National Association of Securities Dealers Automated Quotations

VD – Verkställande Direktör

Definitioner

Avskrivning är en process i vilken ett företag fördelar kostnader för tillgångar över dess livslängd i stället för att bokföra hela kostnaden på en gång.

Barometerindikatorn är en indikator som används för att mäta och övervaka konjunkturen inom ett land.

Goodwill är en immateriell tillgång som uppstår vanligtvis vid förvärv av ett företag. Dessutom kan goodwill ge en konkurrensfördel för det köpande företaget.

Immateriella tillgångar är identifierbara men icke-monetära tillgångar som saknar en fysisk substans.

Nedskrivning termen syftar på minskning i värde av en tillgång. Nedskrivningar görs när den faktiska eller förväntade framtida värdet av en tillgång är lägre än dess bokförda värde.

OMX 30 är en av Stockholmsbörsen mest kända index och består av 30 största och mest omsatta företagen som är listade på Stockholmsbörsen.

OMXC25 är en av de ledande aktieindex på Köpenhamnbörsen i Danmark. Indexen består av 25 mest omsatta och likvida aktierna på börsen.

OMXH25 är ett ledande aktieindex på Helsingforsbörsen i Finland. Det består av de 25 mest omsatta och likvida aktierna på börsen.

OSEBX Oslo är ett ledande aktieindex på Oslo Börs i Norge. Indexen består av de största bolagen på Oslo börsen.

ROA är ett ekonomiskt nyckeltal som används för att mäta företags lönsamhet.

Återvinningsvärde är ett begrepp inom redovisning och avser det förväntade ekonomiska värdet som kan erhållas genom att avyttra eller använda en tillgång på ett annat sätt.

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.1 Bakgrund	1
1.2 Problembakgrund	2
1.3 Syfte	4
1.4 Frågeställning	5
1.5 Avgränsning	5
2. Teoretisk referensram	6
2.1 Regelverk	6
2.1.1 International Accounting Standards Board (IASB)	6
2.1.2 Immateriella tillgångar	7
2.1.2.1 Redovisning av immateriella tillgångar	7
2.1.3 Goodwill	8
2.1.3.1 Redovisning av Goodwill	9
2.2 Teorier	11
2.2.1 Agentteori	11
2.2.2 Positive accounting theory	12
2.3 Sammanfattning av teori	13
3. Metod	14
3.1 Vetenskaplig förhållningssätt	14
3.2 Vetenskaplig ansats	14
3.3 Datainsamling	15
3.3.1 Skillnader mellan undersökta länder	15
3.3.2 Urval	17
3.3.3 Bortfall	18
3.3.4 Tillvägagångssätt	18
3.4 Variabler	19
3.4.1 Beroende variabel	19
3.4.2 Oberoende variabler	19
3.4.3 variabelvariabler	21
3.5 Analysmetod	21
3.5.1 Formulering av hypotes 1: Byte av verkställande direktör	21
3.5.2 Formulering av hypotes 2: Företagsstorlek	23
3.5.3 Formulering av hypotes 3: Konjunktur	23
3.5.4 Formulering av hypotes 4: Resultat	24
3.6 Statistisk analys	25
3.6.1 Chi2-test	25
3.6.2 T-test	26
3.6.3 Regressionsanalys	26

3.7 Trovärdighet (Validitet och Reliabilitet)	27
4. Empiri	29
4.2 Hypotes 1: Goodwill skrivs ned vid VD-Byte.	30
4.3 Hypotes 2: Goodwill skrivs oftare i de stora företagen.	31
4.4 Hypotes 3: Goodwill skrivs ned vid lågkonjunktur.	32
4.5 Hypotes 4: Goodwill skrivs ned vid låg resultat.	33
5. Analys	34
5.1 VD-byte.....	34
5.2 Företags storlek.....	35
5.3 Konjunkturläge	36
5.4 Låg resultat	37
6. Slutsats	38
6.1 Slutsatser	38
6.2 Teoretisk bidrag	39
6.3 Förslag till framtida forskning	40
Källförteckning	41
Bilagor:	44
Bilaga 1: Översikt på företagens finansiella data.....	44

Tabellförteckning

Tabell 1: Skillnader mellan länder	16
Tabell 2: Urvalsprocess	17
Tabell 3: Bortfall.....	18
Tabell 4: Nedskrivningar av goodwill.....	29
Tabell 5: VD-byte	30
Tabell 6: Korstabsmall för VD-byte	30
Tabell 7: Regressionsanalys (VD-byte)	31
Tabell 8: Medelvärde och Standardavvikelse för antalet anställda	31
Tabell 9: Regressionsanalys (företagens storlek)	32
Tabell 10: Korstabell för nedskrivningar av goodwill vid lågkonjunktur.....	32
Tabell 11: Medelvärde och Standardavvikelse för nettoomsättningen	33
Tabell 12: Regressionsanalys (nettoomsättning)	33

Ekvationsförteckning

Ekvation 1: Beräkning av Chi2-test	26
Ekvation 2: Beräkning av T-test	26
Ekvation 3: Beräkning av multipelregression	27

Figurförteckning

Figur 1: Nedskrivningsprövning	10
--------------------------------------	----

1. Inledning

Denna studie undersöker bakomliggande faktorer som påverkar nedskrivningar av goodwill i börsnoterade företagen i de tidigare beskrivna nordiska länderna. I följande avsnitt kommer bakgrund och problemdiskussionen att presenteras. Avslutningsvis ska arbetets syfte och avgränsningar introduceras.

1.1 Bakgrund

Ferramosca & Allegrini (2021, s.1) hävdar att goodwill uppfattas som ett kontroversiellt och komplicerat ämne. Utav denna anledning försöker både International Accounting Standards Board och Financial Accounting Standards Board hitta ett alternativ som skulle förbättra redovisningen av goodwill (Ferramosca & Allegrini 2021, s.1). Förändringar i regelverk under 2005 har haft en betydande påverkan på redovisningen av goodwill. Detta innebär att det sedan 2005 inte längre är möjligt att skriva av goodwill under en period på högst 20 år utan i stället måste alla börsnoterade företag som handlar på en reglerad marknad i hela Europeiska unionen årligen genomgå ett nedskrivningstest för att kontrollera att värdet på företagets tillgångar består. Om värdet på företagets redovisade tillgångar överskrider dess verkliga marknadsvärde ska det skrivas ned vilket i praktiken innebär att värdet på själva företaget minskar (vismaspcs.se 2021). Den tidigare standarden kring redovisningen av goodwill krävde att företagets redovisade värde av goodwill skulle granskas årligen och skrivas ned tills dess att framtida fördelar inte längre förblir sannolika till sin förekomst.

Financial accounting standards board (FASB) har i sitt uttalande hävdat att förändringen av redovisningsstandarder för goodwill skulle förbättra den finansiella rapporteringen eftersom de finansiella rapporterna för företag som förvärvar goodwill och andra immateriella tillgångar skulle på ett bättre sätt återspegla den underliggande ekonomin för dessa tillgångar. FASB förklarade att denna förändring skulle medföra tydlighet och ge en mer rättvis bild av företagen för bokslutanvändare. Detta skulle även förbättra användarnas förståelse för förändringar i dessa tillgångar över perioder vilket i sin tur leder till bättre förståelse för nyckeltalen i företaget (FASB u.å.).

Det som är problematiskt med goodwill är att det uppstår svårigheter med att beräkna goodwillens exakta värde. Detta är på grund av att det inte är en fysisk tillgång utan en immateriell tillgång (PRV 2021). En immateriell tillgång definieras i IAS 38 som en identifierbar icke monetär tillgång utan fysisk form (IAS 38 u.å.). En immateriell tillgång ska enligt definitionen i IAS 38 vara identifierbar, kontrollerbar och företaget ska kunna åtnjuta framtida ekonomiska fördelar som härrör från tillgången (ibid). Goodwill tillhör ett företags immateriella tillgångar, dock utgör den ett undantag från andra immateriella tillgångar eftersom det är en icke avskiljbar tillgång. I IAS 38 (u.å., s.11) beskrivs goodwill som en tillgång som representerar de framtida ekonomiska fördelar som härrör från andra tillgångar som förvärvats i ett rörelseförvärv som inte är individuellt identifierade och separat redovisade.

Goodwill baseras på varumärkets rykte, marknadsstatus samt antalet nöjda kunder. Ett företag med ett gott rykte på marknaden, hög status och en omfattande och nöjd kundbas kan därmed värderas högre än till enbart summan av företagets verkliga tillgångar (PRV 2021). Detta leder i sin tur till att när ett företag säljs, är priset ofta högre än det bokförda värdet på företaget. Skillnaden som uppstår mellan det bokförda värdet och försäljningspriset är goodwill. Det köpande företaget bokför den uppstådda mellanskillnaden som goodwill i sin balansräkning (ibid).

1.2 Problembakgrund

Eftersom goodwill är en så komplicerad del av årsredovisningen kan dess nedskrivning påverkas av en mängd olika faktorer. En av faktorerna som påverkar valet av goodwillnedskrivningar är en viss VD:s anställningstid. Detta innebär att vd:ar med mindre än tre års anställningstid väljer att skriva ner goodwill oftare än vd:ar med längre anställningstid (Masters-Stout, Costigan och Lovata 2008, s. 1371).

En annan faktor som påverkar nedskrivningen av goodwill är företagets intjäningsförmåga. Flera studier har påpekat att företag som upplever låga inkomster under ett år kommer sannolikt att göra stora nedskrivningar av goodwill. Detta görs för att ytterligare sänka företagets resultat. Lemans (2010, s.105) förklarar att det finns två orsaker till att företagen väljer att genomföra stora nedskrivningar för att sänka sina resultat. Den första anledningen är att företagen har en kännedom om att de inte kommer att uppnå de uppsatta målen för året vilket gör att året uppfattas av ledningen som redan förlorat. Den andra anledningen är att kostnaderna för företaget kommer att uppstå även om de uppsatta målen inte uppfylls. Företagens kostnader att

prestera ännu sämre och redovisa ännu lägre resultat kommer ur företagets synpunkt vara minimala och detta på grund av att den största skadan och kostnaderna kommer att hänföras till de missade målen. Företagen kan dessutom genom styrning av sina resultat och genom de stora nedskrivningarna under innevarande år förbättra framtida resultatutveckling (Jordan & Stanley 2004, s.63).

Ytterligare faktor som kan ha en påverkan på nedskrivningen av goodwill är företagsstorlek. Det finns en mängd litteratur som påpekar att större företag rapporterar större nedskrivningar av goodwill. Detta kan förklaras av att större företag är mer benägna att sänka sina resultat i ett försök att begränsa förmögenhetsöverföringar (Chalmers, Godfrey, Webster 2011, s.651). Šapkauskienė & Leitonienė (2014, s. 645) hävdar att storlek på företaget kan påverka nedskrivningen av goodwill. Forskarna förklarar i sin studie att större företag vanligtvis genomför fler företagsförvärv och företagsfusioner vilket gör att de sannolikt kommer att uppvisa större värden på nedskrivningar av goodwill i sina rapporter. Resultatet av deras studie visade dock inget signifikant samband mellan storleken på företaget och goodwillnedskrivningar.

Förutom de redan diskuterade faktorerna finns det en rad andra faktorer som kan ha påverkat nedskrivningarna av goodwill. Šapkauskienė & Leitonienė (2014, s. 645) listar flera externa faktorer som påverkar nedskrivningen av goodwill, såsom förändringar i räntor som påverkar diskonteringsräntor, oväntad/ökad konkurrens, betydande förändringar i företagsklimatet, ändringar av lagstiftning och ogynnsamma regleringsåtgärder. Utöver externa faktorer finns det även interna faktorer som påverkar nedskrivningen av goodwill, där en av dem är ledningens incitament, vilket innebär att ledningen kan vara mindre benägen att skriva av goodwill om det kan minska deras belöningar eller skada deras rykte (Šapkauskienė & Leitonienė 2014, s. 645). En annan faktor som även påverkar nedskrivningen av goodwill, men på ett negativt sätt, är företagets finansiella resultat och aktiekurs. Goodwillnedskrivningar kan ha negativ effekt på företagets finansiella resultat och leda till en negativ reaktion från investerare, vilket kan leda till en minskning av aktiekursen (ibid, s. 646). Dessutom nämner Šapkauskienė & Leitonienė (2014, s. 645) att en ändring av företagets namn också kan påverka nedskrivningen av goodwill.

Forskning inom ämnet och tidigare litteratur indikerar på att det finns en betydande mängd faktorer som kan påverka nedskrivningar av goodwill. Utifrån tidigare studier har en viss kunskap

om faktorer som kan påverka nedskrivningen av goodwill växt fram. Det finns ett antal olika faktorer som har identifierats av forskare i tidigare forskning och som beskrivs ovanför. Som de mest förekommande faktorerna till beslutet av nedskrivning av goodwill har forskarna bland annat identifierat företagets ekonomiska prestation, makroekonomiska faktorer såsom lågkonjunktur eller instabila marknadsförhållanden, företagsstorlek samt företagsledning och ägarstruktur. Effekterna av dessa faktorer varierar beroende på företagets specifika omständigheter och dess geografiska kontext.

Utifrån tidigare studier har observerats att sambandet mellan den beroende variabeln (nedskrivning av goodwill) och de oberoende variablerna skiljs mycket åt beroende på land, tid för studien samt branschspecifika faktorer. På grund av forskarnas varierande slutsatser uppstår det svårigheter att dra en generell slutsats om vilka faktorer som verkligen resulterar i nedskrivning av goodwill. Dessutom bidrar de svårigheter som uppstår vid beräkningen av goodwillens exakta värde till att ett kunskapsgap uppstår kring goodwillnedskrivningar.

Det har även observerats att det finns få studier som fokuserar på forskning i de nordiska länderna vilket leder till att kunskapsluckor angående goodwill uppstår på detta relativt outforskade geografiska området. För att minska kunskapsgapet och få en mer heltäckande förståelse för omständigheterna kring goodwill-nedskrivningar i företag och de faktorer som påverkar detta fenomen, är det viktigt att bedriva fortsatt forskning och samla in omfattade och tillförlitliga data. Med tanke på det stora antalet faktorer som påverkar goodwill nedskrivningar har fokus lagts på de fyra mest återkommande faktorerna. Följande fyra hypoteser har utvecklats baserat på denna observation:

Hypotes 1: Goodwill skrivs ned vid VD-Byte

Hypotes 2: Goodwill skrivs oftare i de stora företagen.

Hypotes 3: Goodwill skrivs ned vid lågkonjunktur.

Hypotes 4: Goodwill skrivs ned vid låg resultat

1.3 Syfte

Syftet med denna studie är att undersöka och analysera vilka faktorer som påverkar sannolikheten för nedskrivning av goodwill i börsnoterade företag i Sverige, Finland, Danmark och

Norge. De faktorer som har valts ut att undersökas i denna uppsats är: VD-byte, resultatutjämn-
ning, företagets storlek och konjunkturläge.

1.4 Frågeställning.

Frågeställning som denna uppsats ska undersöka är: Vilka är de bakomliggande faktorerna som påverkar nedskrivningar av goodwill i börsnoterade företag i Sverige, Finland, Danmark och Norge?

1.5 Avgränsning

Studien avgränsades till data från börsnoterade företag från Sverige, Finland, Danmark och Norge. Data som har studerats omfattar företag som är börsnoterade på följande listor: OMX 30, OMXC25, OMXH25, OSEBX 25 Oslo. Anledningen till att dessa företag valdes är att alla börsnoterade företag i Sverige, Finland, Danmark och Norge är skyldiga att tillämpa och redovisa sina goodwill poster i enlighet med de internationella redovisningsstandarderna IFRS/IAS. Sverige, Finland och Danmark, som medlemmar i Europiska unionen, är skyldiga att utarbeta koncernredovisning i enlighet med IFRS-regelverket. Dessutom valdes börsnoterade företag i Norge eftersom de också är skyldiga att utarbeta sina företagsredovisningar enligt IFRS, trots att landet inte är medlem i EU (dib.no 2019). Dessa länder valdes med utgångspunkt i dess ekonomiska och geopolitiska sammanhang eftersom alla dessa länder tillhör den nordiska regionen och har en liknande ekonomisk och geopolitisk kontext. Genom att avgränsa denna studie till dessa länder kan studien bidra till en ökad förståelse av likheter och skillnader i goodwillnedskrivningar inom nordiska börsnoterade företag. Vidare avgränsas studie till åren 2020–2022. En sådan avgränsning innebär fördelar såsom nackdelar, som utförligare beskrivs under avsnitt [3.3.1 Urval](#).

2. Teoretisk referensram

I följande kapitel presenteras en förklaring av goodwill som begrepp. Fortsättningsvis görs en redogörelse för redovisningen av goodwill. Kapitlet avslutas med prestation och förklaring av "agentteori" och positive "accounting theory" som denna uppsats bygger på.

2.1 Regelverk

2.1.1 International Accounting Standards Board (IASB)

IASB är ett oberoende organ i den privata sektorn som utvecklar och godkänner International Financial Reporting Standards (IFRS). För närvarande verkar IASB under överinseende av IFRS Foundation. IASB bildades 2001 för att ersätta International Accounting Standards Committee (IASC). IASB har fullständigt ansvar för alla tekniska frågor som rör IFRS Foundations. IASB roll är ansvarighet för full diskretion i utvecklingen och implementeringen av sina tekniska program, med förbehåll för vissa krav för samråd med förvaltarna och allmänheten. Detta organ är också ansvarigt för att förbereda och utföra IFRS och utkast till standarder, i enlighet med en föreskriven process som anges i konstitutionen. Dessutom ligger ansvar på godkännande och utfärdande av tolkningar som utvecklats av IFRS Interpretations Committee (IAS Plus).

Som tidigare nämnt är IASB ett relevant standardorgan som har publicerat flera standarder och tolkningsbidrag som behandlar redovisningen av goodwill. Organisationen ansvarig för fastställande av de internationella redovisningsprinciperna vilket gör den central i detta arbete utifrån uppsatsens frågeställning. Börsnoterade företag i Norge, Finland, Danmark och Sverige är skyldiga att upprätta sin koncernredovisning i enlighet med IASB/IFRS regelverket och genom att följa dessa standarder och tolkningsbidrag från IASB rapporterar företag sina goodwill poster i enlighet med internationellt accepterade principer och redovisningskrav.

2.1.2 Immateriella tillgångar

IASB:s standard IAS38, fastställer regler för redovisningen och värderingen av immateriella tillgångar i företags finansiella rapporter. Standarden definierar begreppet immateriella tillgångar samt ger anvisningar på hur dessa tillgångar ska identifieras och värderas. Att beskriva immateriella tillgångar är särskilt relevant utifrån uppsatsens syfte eftersom frågeställningen berör en immateriell tillgång.

Immateriella tillgångar beskrivs som identifierbara men icke-monetära tillgångar utan fysisk existens. En immateriell tillgång kan definieras som en resurs som företaget kontrollerar som ett resultat av tidigare händelser, och från vilken förväntas att erhålla framtida ekonomiska fördelar (International Accounting Standards 38, paragraf 8). För att en tillgång ska kunna klassificeras som en immateriell tillgång måste följande tre kriterier vara uppfyllda:

- Identifierbarhet
- Kontroll över tillgången
- Förväntade ekonomiska fördelar (såsom intäkter eller minskade framtida kostnader)

Föremål som omfattas av innebörden immateriella tillgångar är bland annat följande: datorprogramvara, patent, upphovsrätter, kundlojalitet, marknadsandelar och marknadsföringsrättigheter. Emellertid uppfyller inte alla dessa ovan nämnda poster definitionen av en immateriell tillgång, det vill säga identifierbarhet, kontroll över en resurs och förekomsten av framtida ekonomiska fördelar. Poster inom ramen för denna standard som inte uppfyller definitionen av immateriella tillgångar redovisas som kostnader när de uppstår. Men om posten förvärvas i ett rörelseförvärv utgör den en del av goodwill och redovisas på förvärvsdagen (IAS 38, paragraf 9).

2.1.2.1 Redovisning av immateriella tillgångar

Enligt IAS 38 fastställs vissa villkor för den redovisningsmässiga behandlingen av immateriella tillgångar. Dessa villkor innefattar att tillgången måste uppfylla den specifika definitionen av en immateriell tillgång enligt IAS 38 (paragraf 8) samt uppfylla kriterierna som presenteras nedanför:

- Det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelar hänförliga till tillgången kommer att tillfalla företaget
- Tillgångens förvärvade värde kan mätas på ett tillförlitligt sätt,

- Företag måste använda rimliga och stödjande antaganden som representerar bästa uppskattningar för att bedöma sannolikheten för framtida ekonomiska fördelar
- Företaget måste bedöma graden av säkerhet som är förknippad med flödet av framtida ekonomiska fördelar

Vidare lyfter IAS 38 fram två möjliga alternativ för redovisning av immateriella tillgångar, vilket ger olika tillvägagångssätt för värderingen. Det första alternativet är **omvärderingsmetoden**, där företaget genomför systematiska omvärderingar. Om det verkliga värdet väsentligt skiljer sig från det redovisade värdet görs en omvärdering, vilket kan leda till både en uppvärdering och en nedvärdering av tillgången. En förutsättning för att använda omvärderingsmetoden är att det verkliga värdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. (Marton, Lundqvist och Petersson 2020, s. 423).

Det andra alternativet är **anskaffningsvärdemetoden**, där företaget värderar en immateriell tillgång till anskaffningsvärdet när den redovisas i balansräkningen. Detta görs under förutsättning att tillgången uppfyller de krav som beskrivs i IAS 38. Anskaffningsvärdemetoden utgår från den ursprungliga kostnaden för att förvärva eller skapa tillgången och tar inte hänsyn till eventuella efterföljande förändringar i det verkliga värdet. (Marton et al. 2020, s.423).

2.1.3 Goodwill

Definition

Goodwill är en särskild immateriell tillgång som skiljer sig från övriga immateriella tillgångar. Den utgör ett undantag från andra immateriella tillgångar eftersom den inte kan separeras eller avskiljas från företagens verksamhet. Goodwill är ett begrepp som är kopplat till företagsförvärv. När ett företag förvärvar ett annat företag kan det uppstå en situation där det köpande företaget betalar mer för det förvärvade bolaget än vad dess tillgångar och skulder är värda enligt bokföringen. Denna övervärdering av det förvärvade företaget resulterar i uppkomsten av goodwill. På grund av sin speciella natur behandlas goodwill annorlunda i redovisningen och redovisas normalt på förvärvsdagen. För att upprätthålla ett korrekt redovisat värde av goodwill behöver företagen årligen genomföra en värdering av sitt goodwillvärde (Edenhammar & Thorell 2009, s.74). Detta innebär att företaget utvärderar och bedömer om värdet består. I ett scenario där värdet inte uppfyller det tidigare värdet ska det skrivas ned (vismaspcs.se 2021).

Två perspektiv

Goodwill kan särskiljas ur två olika perspektiv, det första är ett "**top-down-perspektiv**", vilket innebär att goodwill betraktas som en del av förvärvarens investering i det förvärvade företaget, vilket bygger på förvärvarens uppfattningar om det förvärvade företags framtida resultat (Johnsson & Petrone 1999, s.294). Det andra perspektivet är "**bottom-up perspektivet**". Detta perspektiv bygger på uppfattning som förutsätter att om förvärvaren betalar mer än det verkliga värdet av det förvärvade företags identifierbara nettotillgångar, är det sannolikt att förvärvaren har förvärvat andra resurser av värde för förvärvaren. För att identifiera resurser som skulle kunna vara komponenter i goodwill är det användbart att tolka goodwill brett för att fånga upp de största potentiella komponenterna (ibid).

Två typer av goodwill

Goodwill kan således även särskiljas genom olika sorters goodwill. Den första är koncerngoodwill, som uppstår när ett företag i koncernen (moderföretag) förvärvar ett annat företag (dotterföretag) och därmed betalar mer än marknadsvärdet på tillgångar minus skulder. Den andra är inkråmgoodwill som uppstår när ett företag övertagit de enskilda tillgångarna och skulderna i ett annat företag (inkråmet). Kort sagt, vid företagsförvärv köps inte den juridiska personen utan endast dess tillgångar och verksamhet (Edenhammar & Thorell 2009, s.74).

2.1.3.1 Redovisning av Goodwill

Förvärvsmetoden

Även om immateriella tillgångar kan redovisas enligt omvärderingsmetoden eller anskaffningsvärdemetoden är goodwill en tillgång som inte uppfyller kriterierna på en redovisningsbar immateriell tillgång enligt IAS 38. Det är dock en tillgång som vid anskaffningstillfällen regleras i IFRS 3 Rörelseförvärv, och inte via IAS 38.

Utgångspunkten i förvärvsmetoden som även kallas för "köpmetoden" är att den nya verksamheten dvs. dotterföretaget förvärvas av en koncern dvs. moderföretaget. Detta leder i sin tur till att det sker ett förvärv av dotterbolagets tillgångar och skulder som måste värderas till verkligt värde vid förvärvstidpunkten (Marton et al. 2020, s.89). Nedan presenteras de olika steg som tillsammans utgör förvärvsmetoden i enlighet med IFRS 3 Rörelseförvärv:

- Identifiering av ”förvärvaren”.
- Fastställande av ”förvärvspunkten”.
- Redovisning och värdering av förvärvade identifierbara tillgångar.
- Redovisning och värdering av goodwill eller en vinst på ett förvärv till lågt pris.

Förvärvsmetoden är därför en redovisningsmetod som används för att fastställa goodwillvärdet. Detta värde uppstår genom att beräkna skillnaden mellan förvärvspriset och det identifierbara nettotillgångsvärdet i det förvärvade bolaget.

Nedskrivningsprövning

Efter fastställandet av goodwillvärdet med hjälp av förvärvsmetoden, är det nödvändigt att regelbundet genomföra nedskrivningsprövningar för att bedöma om goodwillvärdet behöver justeras. Nedskrivningsprövning är en process där ett företag jämför tillgångens redovisande värde med ett återvinningsvärde som har räknats fram för tillgången. När det framgår att det redovisade värdet är högre än återvinningsvärdet ska tillgången skrivas ned till det senare beloppet (figur 1). Det är denna minskning som utgör nedskrivningen. Tillgångens värde minskar och nedskrivningen redovisas som en kostnad i resultaträkningen. (Marton et al. 2020, s.380).

Figur 1: Nedskrivningsprövning (Marton et al. 2020, s.380)

2.2 Teorier

2.2.1 Agentteori

Agentförhållandet definieras av Jensen & Meckling (1976, s.308) som ett avtal enligt vilket en eller flera personer (huvudmannen/huvudmännen) anlitar en annan person (ombudet/agenten) för att utföra vissa tjänster för deras räkning. I praktiken innebär detta att ägarna delegerar visst beslutsfattande befogenhet till agenten vilket leder till att agenten får makten att fatta vissa beslut som påverkar såväl företaget som dess ägare. Agentteori utgår ifrån en inbyggd intressekonflikt mellan bolagets ägare och dess ledning eftersom båda parter anses kunna arbeta mot olika mål. Människor är nytto-maximerande individer som strävar efter att uppnå sitt bästa. Om båda parter i agentförhållandet är nytto-maximerande individer finns det därför goda skäl att tro att agenten kommer att agera utifrån sina egna intressen i stället för att agera i huvudmännens intresse (ibid).

Agentteorin kan kopplas till goodwillnedskrivningar eftersom chefer kan utnyttja nedskrivningar av goodwill för att tillfredsställa sina egna privata intressen. Goodwill är en tillgång som speciellt svår att definiera och granska vilket gör att nedskrivningsprövningen för goodwill ses som särskilt opålitlig. Ramanna & Watts (2012, s.750) hävdar att chefer undviker att skriva av goodwill i fall där de har byråbaserade motiv att göra det, trots att det finns marknadsindikatorer som visar på att sådana avskrivningar är nödvändiga. Enligt agentteorin är ett sådant beteende förutsägbart på grund av den icke verifierbara karaktären hos uppskattningar av verkligt värde av goodwill (Ramanna & Watts 2012, s.753). Den ej verifierbara karaktären av goodwill resulterar i en oriktig bild av företaget i dess finansiella rapporter avseende goodwill. Chefer uppskattar det verkliga värdet av goodwill baserat på antaganden och förväntningar som inte går att verifiera. Chefer kan därför välja att opportunistiskt använda sig av det icke verifierbara utrymmet i goodwillredovisningen för att tillfredsställa sina egna mål och behov. Ramanna & Watts (2012, s.750) menar att det finns flera byråbaserade motiv som leder till att chefer väljer att opportunistiskt hantera de finansiella rapporterna. Tidigare litteratur har funnit att de byråbaserade motiven bakom opportunistisk hantering av de finansiella rapporterna är bland annat oro för prissättning av aktier, oro för börsavnotering samt ledningens rykte (ibid).

2.2.2 Positive accounting theory

Positive accounting theory grundar sig i att förutsäga och förklara ledningens redovisningsval. För att kunna förklara vilka redovisningsmetoder som väljs av ledningen krävs det att man har en förståelse för entreprenadkostnadernas relativa storlek. (Watts & Zimmerman 1990, s.135). Utifrån entreprenadkostnaderna förknippade med skuld och ersättningskontrakt samt informations och andra entreprenadkostnader förknippade med den politiska processen har tre hypoteser presenterats för att förstå och förklara förekomsten av olika organisatoriska val inklusive redovisningsval. Dessa hypoteser är: bonusplan, skuld/eget kapital och politiskt kostnadshypoteser (Watts & Zimmerman 1990, s.134).

Bonusplan hypotesen innebär att chefer som arbetar i företag med bonusplaner är mer benägna att använda en redovisningsmetod som ökar periodens intäkter. Denna metod väljs av cheferna för att generera större bonusar åt ledningen i dessa ovannämnda företag. Å andra sidan om intäkterna understiger den nivå som finns i företaget för att betala ut bonus tenderar chefer att minska periodens resultat med vetskap om att det sannolikt inte kommer att betalas någon bonus för den perioden. Chefer kan genom manipulering och minskning av företagets resultat under innevarande period säkerställa större vinster och bonusar för nästkommande period. (Watts & Zimmerman 1990, s.134).

Skuldsättnings hypotesen innebär att ledningen väljer redovisningsmetoder som ökar intäkterna och resultatet när företaget skuldsättningsgrad är hög. Watts och Zimmerman (1990, s.134) skriver att cheferna som väljer inkomstökande redovisningsmetoder lättar på skuldrestriktionerna och minskar kostnaderna för teknisk betalningsinställelse.

Politiska kostnadshypotesen förutsäger att storleken på företaget kommer att avgöra vilken redovisningsmetod som kommer att väljas för att redovisa företagets resultat. Hypotesen förutspår att stora företag är mer benägna att välja en redovisningsmetod som sänker det redovisade resultatet (Watts & Zimmerman 1990, s.152). Setyorini & Ishak (2012, s. 155) skriver att storlek, kapitalintensitet och marknadsandelar leder till politisk uppmärksamhet. Stora företag kommer därför att uppmärksammas och granskas av staten samt andra politiska intressenter i högre grad än vad små företag kommer att göra. För att undvika detta kan chefer i de stora bolagen motiveras att skjuta upp intäkter från nuvarande period till nästkommande perioder i syfte att sänka sina resultat (ibid, 155).

Positive accounting theory kan kopplas till goodwillnedskrivningar eftersom den kan förklara hur företagsledningarna förväntas tänka när de redovisar goodwill i sina finansiella rapporter och vad som motiverar deras redovisningsval. Enligt den politiska kostnadshypotesen kan stora företag välja en redovisningsmetod som sänker deras resultat. Stora företag kan bland annat använda sig av goodwillnedskrivningar i syfte att minska de redovisade resultaten under perioden. Chalmers et.al (2011, s.646) har i sin studie lyckats bevisa kopplingen mellan företagsstorlek och goodwillnedskrivningar. Deras studie fann att storleken på företaget är positivt förknippad med nedskrivningar av goodwill samt att argumenten från den politiska kostnadshypotesen stämmer. Författarna till artikeln bevisade att stora företag rapporterar större nedskrivningar av goodwill för att sänka sina vinster och begränsa potentiella politiska åtgärder (ibid).

2.3 Sammanfattning av teori

Den teoretiska referensramen består av agentteori och positive accounting theory. Agentteorin lyfter fram den inneboende intressekonflikten mellan företagets ägare och dess ledning på grund av deras potentiellt olika mål. Agentteorin är relevant för detta arbete eftersom chefer kan utnyttja nedskrivningar av goodwill för att tillfredsställa sina egna privata intressen. Goodwill är en tillgång som är svår att definiera och granska, vilket innebär att nedskrivningsprövningen för goodwill betraktas som opålitlig. Chefer kan därför dra nytta av denna osäkerhet och använda goodwillnedskrivningar för att främja sina egna mål och behov. Agentteorin möjliggör en analys över hur företag agerar och fattar beslut kring nedskrivningar av goodwill. Å andra sidan fokuserar positive accounting theory på att förklara och förutsäga vilka redovisningsval företagsledningen gör. I samband med goodwillnedskrivningar kan positive accounting theory förklara hur företagsledningarna förväntas resonera när de redovisar goodwill i sina finansiella rapporter och vad som motiverar deras redovisningsval.

3. Metod

I följande kapitel kommer valet av metod att presenteras, följt av en redogörelse för arbetets tillvägagångssätt. Vidare kommer studiens urval och bortfall att introduceras, tillsammans med presentationen av studiens hypoteser. Slutligen kommer arbetets trovärdighet att diskuteras.

3.1 Vetenskaplig förhållningssätt

Det finns två olika forskningsstrategier, nämligen kvantitativa och kvalitativa som kan användas för att samla, bearbeta samt analysera data för att få fram ny kunskap. Den kvantitativa metoden är ett samlingsbegrepp inom samhällsvetenskaperna för de tillvägagångssätt där forskaren systematiskt samlar in empiriska och kvantifierbara data, sammanfattar dessa i statistisk form, och sedan analyserar resultaten utifrån testbara hypoteser (NE.SE u.å.). Den kvantitativa forskningsmetoden kännetecknas av att den betonar kvantifiering när det gäller insamling samt analys av data, dessutom är kausaliteten en viktig faktor i den kvantitativa forskningen (Bryman & Bell 2017, s. 58). Genom den kvantitativa forskningsmetoden kan samband mellan de beroende och oberoende variablerna testas. Den kvalitativa forskningsmetoden kan beskrivas som motsatsen till den kvantitativa forskningsstrategin. Denna metod lägger störst vikt på ord och inte kvantifiering under insamling och analys av data (Bryman & Bell 2017, s. 58).

Den kvalitativa metoden kännetecknas av att det är forskaren själv som befinner sig i den sociala verkligheten som analyseras och observeras samtidigt som datainsamlingen och informationstolkningen genomförs i växelverkan (NE.SE u.å.). Utifrån uppsatsens syfte valts det att genomföra en kvantitativ studie. Den kvantitativa forskningsmetoden tillämpas i detta arbete genom att analysera och bearbeta insamlade data från företagens årsredovisningar. Detta görs för att se om det finns samband mellan de fyra oberoende faktorer, nämligen byte av verkställande direktör, resultatutjämnning, konjunkturläge samt företagens storlek med den beroende faktorn, nämligen företagens nedskrivning av goodwill.

3.2 Vetenskaplig ansats

Bearbetade och statistiskt säkerställda data från företagsrapporter kommer att användas för att behålla alternativt förkasta våra tidigare lagda hypoteser angående de faktorer som kan ha en

påverkan på nedskrivning av goodwill. Bryman och Bell (2017, s.42–45) menar på att det kan urskiljas två teorier i vetenskaplig undersökning. Den första är den deduktiva teorin, som syftar till att presentera hur en relation mellan teori och praktik i samhällsvetenskapen ser ut. Genom denna teori kan forskaren, utifrån kunskapen inom ett visst område och de teoretiska överväganden, införa en eller flera hypoteser som kommer att prövas i ett senare skede. Det är viktigt att avgöra hur information kan samlas in från de data som ingår i hypotesen. Det finns också en andra teori, nämligen den induktiva teorin, som är motsatsen till den deduktiva teorin, inom denna teori strävas inte efter att följa sekvensen som visas ovanför. I den induktiva ansatsen är teorin resultatet av forsknings ansträngningarna. Den induktiva processen innebär alltså att generaliserade slutsatser dras från observationer. Sammanfattningsvis hävdar Bryman och Bell (2017, s.45) att deduktion handlar om: teori som är ett resultat av observationer (*teori*→*observationer/resultat*) medan själva kopplingen vänds åt andra hållet vid induktion det vill säga observationen resulterar i teori (*observationer/resultat*→*teori*). Enligt författarna utgår den kvantitativa metoden ifrån ett deduktivt synsätt, därför kommer i denna studie den deduktiva teorin att användas som på det mest möjliga sättet lämpar sig i det valda ämnet.

Det deduktiva förhållningssättet förklaras även av Hyde (2000, s.83) och det innebär att man börjar med en etablerad teori eller generalisering och försöker avgöra om teorin är tillämplig på specifika fall. Inom den deduktiva teorin deducerar forskaren en eller flera hypoteser som ska underkastas en empirisk granskning (Bryman & Bell 2017, s.43). För att hypoteser ska kunna granskas krävs det att begrepp översätts till utforskningsbara företeelser som går att kvantifieras samt mätas. I denna studie har det deduktiva förhållningssättet tillämpats genom testning av fyra hypoteser angående sambandet mellan nedskrivningar av goodwill och de fyra oberoende faktorerna.

3.3 Datainsamling

3.3.1 Skillnader mellan undersökta

Data som har samlats in för denna studie hämtades från årsredovisningar från börsnoterade företag i Sverige, Finland, Danmark och Norge. Som tidigare nämnt har dessa länder många likheter mellan varandra men det finns även skillnader mellan dem. För att visualisera dessa skillnader har en tabell som presenteras nedanför skapats:

	Sverige	Finland	Danmark	Norge
Medlem i EU	JA	JA	JA	NEJ
Krav på att följa IFRS? (börsnoterade företag)	JA	JA	JA	JA
Sektorrepresentation	Fordonindustri/ Telekommunikation och finans	Teknologisektorn	Livmedelsektorn/ Energisektorn	Olje-och gassektorn
Redovisningsvaluta	Svenska kronor (SEK)	Euro (EUR)	Danska kronor (DKK)	Norska kronor (NOK)
Antalet börsnoterade företag	1097	198	189	343

Tabell 1: Skillnader mellan länder

Tabellen ger en omfattande jämförelse av flera faktorer relaterade till börsnoterade företag i Sverige, Finland, Danmark och Norge. Alla länderna i tabellen är medlemmar i Europeiska unionen (EU), förutom Norge. Trots detta finns det ett krav på att alla börsnoterade företag, även i Norge, måste följa International Financial Reporting Standards (IFRS). Sektorrepresentationen skiljer sig åt mellan länderna, där olika sektorer dominerar på respektive lands börs. I Sverige är fordonsindustrin, telekommunikation och finanssektorn välrepresenterade, medan teknologisektorn är framträdande i Finland. Däremot är livsmedels- och energisektorn betydande i Danmark. I Norge är olje- och gassektorn den dominerande sektorn. När det gäller redovisningsvaluta använder varje land sin egen valuta: svenska kronor (SEK) i Sverige, euro (EUR) i Finland, danska kronor (DKK) i Danmark och norska kronor (NOK) i Norge. Under arbetets gång observerades att trots att varje land har sin egen valuta, väljer många företag att redovisa i euro. Enligt svenska standarder har ett företag möjlighet att själv bestämma vilken redovisningsvaluta de vill använda, antingen svenska kronor eller euro (1 kap: 4§ ABL). Vidare varierar antalet börsnoterade företag mellan länderna, och det tydligaste skiljetecknet är att Sverige har det största antalet med 1097 företag. Finland har 198 börsnoterade företag, Danmark har 189 och Norge har 343. Jämfört med antalet börsnoterade företag i Finland och Danmark har Sverige fem gånger fler börsnoterade företag. I jämförelse med Norge är Sveriges börsmarknad tre gånger större.

Sammanfattningsvis visar tabellen tydliga skillnader mellan länderna när det gäller EU-medlemskap, IFRS-krav, sektorrepresentation, redovisningsvaluta och antalet börsnoterade företag. Dessa faktorer kan ha betydelse för företagets finansiella rapportering och det ekonomiska landskapet i respektive land.

3.3.2 Urval

I detta arbete analyseras redovisningsval avseende goodwill i börsnoterade företag på listor OMX 30, OMXC25, OMXH25 samt OSEBX25 Oslo. Vidare avgränsades urvalet till perioden mellan åren 2020–2022, vilket medför både fördelar och nackdelar. En sådan avgränsning innebär fördelar såsom tillgång till aktuella och relevanta data. Genom att fokusera på dessa år kan uppsatsen fånga den senaste utvecklingen av goodwill och nedskrivningar i de undersökta länderna. En annan fördel är att Corona-pandemin pågick under denna period och hade en betydande påverkan på företag och ekonomier över hela världen. Genom att inkludera dessa år kan studien undersöka hur Corona-pandemin har påverkat goodwillnedskrivningar i de valda länderna. En av nackdelarna med att tillämpa 2020–2022 är att vissa företag inte har offentliggjort sina årsredovisningar inom den aktuella tidsramen. Detta kan bero på att varje företag har skyldighet att färdigställa sina årsbokslut inom sex månader efter räkenskapsårets utgång (6 kap, 7 § bokföringslag). Det är viktigt att notera att i denna specifika studie har endast 5 av de totalt 85 företagen inte offentliggjort sina årsredovisningar. Detta innebär att bortfallet ligger på en mycket låg nivå och kan inte förväntas ha en betydande inverkan på studiens resultat eller slutsatser.

Totalt analyserades 255 årsredovisningar fördelade på 85 företag. För att få med den mest relevanta och tillförlitliga data för denna studie har tre uteslutningskriterier formulerats för att undvika att fel data inkluderas i studien. Företag som uteslutits med utgångspunkt i våra uteslutningskriterier är företag som inte offentliggjort sin årsredovisning, företag som saknar goodwill i sin redovisning under ett år samt företag som inte är noterade på de listor som valts ut till denna studie. Urvalet filtrerades även genom identifiering av företag som hade både A och B aktier på marknaden. Efter identifiering har en av aktiesorterna exkluderas och beslutet grundades på det faktum att både A och B aktierna presenterade samma finansiella data för hela företaget. Sammanlagt exkluderas en aktiesort från följande företag: Maersk, Schibsted samt Atlas Copco. Avslutningsvis har urvalet filtrerats genom att endast ta med Nordea som bedriver sin verksamhet i Sverige. Detta beslut grundade sig i att Nordea bedriver verksamhet i såväl Sverige, Finland som Danmark och dess årsredovisningar innehåller även samma finansiella data. Urvalet sammanfattas i tabell 2.

Urvalsprocess	Antal
Börsnoterade företag (OMX 30, OMXC25, OMXH25, OSEBX 25)	105
Företag som uppfyller inte krav	-20
Antal företag	85
Antal bolagsårsredovisningar (85*3år)	255

Tabell 2: Urvalsprocess

3.3.3 Bortfall

Bryman & Bell (2017, s.665) definierar bortfall som en brist på tillgängliga data som uppstår under genomförande av en undersökning. Bristen kan bero på olika orsaker såsom att deltagare väljer att avbryta sin medverkan, tekniska problem som hindrar insamlingen av data, eller att deltagare inte svarar på enkäter.

I denna studie finns det en potentiell risk för bortfall. Det kan inträffa om ett företag i urvalet saknar årsredovisningar, inte redovisar goodwill under en viss period, har verksamhet i flera länder och presenterar samma resultat, eller om företaget har både A- och B-aktier som ger samma resultat och därmed inte tillför någon ny information till studien. Efter avslutad datainsamling observerades en bortfallsfrekvens på 19% mellan de ursprungliga 105 företagen, vilket motsvarade 20 företag som inte ingick i det slutgiltiga urvalet. Denna data presenteras i tabellen nedanför.

Urvalsprocess	Antal
Antal börsnoterade företag	105
Bortfall	20
Procent av bortfall	19,04%

Tabell 3: Bortfall

3.3.4 Tillvägagångssätt

Syfte med detta arbete var att undersöka vilka är de bakomliggande faktorer som leder till goodwillnedskrivningar. För att uppnå studiens syfte genomfördes noggranna undersökningar av årsredovisningarna från företag som är listade på OMX 30, OMXC25, OMXH25 samt OSEBX 25 Oslo under perioden 2020–2022. Efter analysen av de tidigare forskningarna och teorier formulerades fyra hypoteser (se avsnitt 3.5) som sedan testades. För att säkerställa att data som används var både relevant och tillförlitlig användes Orbis-databasen som ger tillgång till olika finansiella data från flera europeiska länder. Användningen av databaser har såväl nack- som fördelar. En betydande fördel är att det eliminerar behovet av manuell datainsamling och ger snabbare informationsåtkomst. Emellertid har denna databas också sina nackdelar och en av dem är att på grund av att databasen samlar in data från olika källor kan det leda till variationer i insamlad information. För att säkerställa att den insamlade informationen verkligen återspeglar företagets faktiska finansiella data, genomfördes manuell kontroll av varje nedladdade data från Orbis-databasen. Denna metodik minskade risken för felaktigheter. Efter att ha

verifierat korrektheten av finansiella data genomfördes statistiska tester för att undersöka potentiella samband mellan den beroende variabeln och de fyra oberoende variablerna.

3.4 Variabler

Syftet med denna studie är att undersöka och fördjupa kunskapen kring vilka faktorer som kan påverka nedskrivningen av goodwill i de fyra valda länderna i Norden. För att besvara uppsatsens syfte har fyra hypoteser tagits fram. De framtagna hypoteserna undersöker sambandet mellan en beroende variabel och fyra olika oberoende variabler. Variabler som kommer att undersökas baseras på tidigare forskning och redan etablerade teorier inom ämnet och som antas ha påverkan på företagets beslut att genomföra en nedskrivning av goodwill.

3.4.1 Beroende variabel

Beroende variabel ändras som svar på förändringar i den andra variabler (Saunders, Lewis, Thornhill 2020, s.512). I detta arbete är den beroende variabel nedskrivning av goodwill, vars beroende kommer att undersökas genom att jämföra den med fyra oberoende variabler som presenteras nedanför.

För att operationalisera variabeln "goodwillnedskrivning" samlades data in från varje företag som ingick i studien. För att göra detta identifierades företag och de specifika tidsperioder som skulle inkluderas i studien. Data om goodwillvärdet inhämtades från företagets årsredovisningar. Därefter kvantifierades data om goodwillnedskrivningar för varje företag och tidperiod, och detta gjordes genom att uttrycka goodwillnedskrivningarna i form av absoluta tal. Syftet med detta var att objektivt bedöma storleken av goodwillnedskrivningarna för varje undersökt företag. Genom att använda absoluta tal som mätning av goodwillnedskrivningarna erhöles en kvantitativ och objektiv representation av förekomsten och omfattningen av goodwillnedskrivningar hos varje företag.

3.4.2 Oberoende variabler

Oberoende variabeln beskrivs som variabel som utövar en kausal inverkan i en annan variabel, dvs. beroende variabel (Bryman & Bell 2017, s.670). Den oberoende variabeln orsakar förändringar i en beroende variabel (Saunders et al. 2020, s.803). Den här studien innehåller fyra oberoende variabler och dessa är: byte av verkställande direktör, låg resultat, konjunkturläge samt

företagens storlek. I detta arbete undersöks inverkan av dessa variabler på den beroende variabel dvs. nedskrivning av goodwill.

VD:s anställningstid är den första oberoende variabeln som kan påverka beslutet om goodwillnedskrivning. Den operationaliserades genom att identifiera företag där VD-byte har ägt rum under den undersökta tidsperioden. Därefter fastställdes kriterierna för att definiera ett VD-byte. I denna studie definierades ett VD-byte som en situation där en ny VD tillträder sin position och ersätter den tidigare Vd:n. För att underlätta kodningen skapades en binär variabel för företag där VD-byten hade inträffat. Företag där VD-byte hade ägt rum kodades som "1", medan företag där inga VD-byten hade skett kodades som "0".

Företagsstorlek är den andra variabel som operationaliserades i detta arbete och som kan påverka beslutet om goodwillnedskrivning. För att undersöka och kunna operationalisera denna variabel bestämdes först ett lämpligt mått på företagens storlek. För att kunna mäta företagens storlek används antalet anställda som en mått på storlek i de undersökta företagen. Därefter jämfördes medelvärdet av antalet anställda mellan gruppen av företag som genomförde goodwillnedskrivningar och gruppen som inte gjorde det. Vidare genomfördes en jämförelse av företagens storlek med förekomsten av goodwillnedskrivningar för att undersöka om det finns något samband mellan dessa variabler.

Låg konjunktur är nästföljande variabeln som operationaliseras genom att ta hänsyn till konjunkturcykeln och specifikt identifiera perioderna då det rådde lågkonjunktur. I detta fall fokuserades på åren 2020, 2021 och 2022, där 2020 anses vara året med den lägsta konjunkturen. Efter att ha identifierat de specifika perioderna av lågkonjunktur beräknades antalet goodwillnedskrivningar som genomfördes under varje undersökt år, och dessa resultat fördelades separat för företag som genomförde goodwillnedskrivningar och de som inte gjorde det. Genom att göra denna uppdelning kunde en analys och jämförelse av antalet genomförda goodwillnedskrivningar mellan de två grupperna av företag under respektive år utföras.

Låg resultat är den sista oberoende variabeln som kan påverka beslutet om goodwillnedskrivning. För att operationalisera denna variabel samlades data in om nettoomsättning från respektive företags årsredovisning för den valda tidsperioden. Därefter kategoriserades företagen i två grupper baserat på om de genomförde goodwillnedskrivningar eller inte. Efter att ha identifierat företagen som genomförde goodwillnedskrivningar och de som inte gjorde det, beräknades

medelvärde för nettoomsättningen separat för de två grupperna. Därefter jämfördes de beräknade medelvärdena för nettoomsättning mellan de två grupperna för att analysera om det finns en signifikant skillnad mellan dem.

3.4.3 Kontrollvariabler

Enligt Saunders et.al (2020, s.800) definieras en kontrollvariabel som en önskad men mätbar variabel som behöver hållas konstant för att undvika att den påverkar effekten av den oberoende variabeln på den beroende variabeln. I denna studie har två kontrollvariabler valts ut, nämligen företagets bransch och företagets bruttoreultat.

För att operationalisera den första variabeln, "företagets bransch", genomfördes en kategorisering baserad på de olika branscher som företagen tillhör. Totalt skapades 12 olika bransch-kategorier. För att underlätta analysen och jämförelsen mellan företagen skapades en dummyvariabel för varje branschkategori. Dummyvariabeln tilldelades värdet 1 om ett företag tillhörde en specifik bransch och värdet 0 om det inte gjorde det. Genom att använda denna kategorisering skapades en strukturerad och enhetlig indelning som möjliggjorde en mer systematisk analys av hur oberoende variabler som VD-byte, företagsstorlek, låg-resultat och låg-konjunktur påverkade nedskrivningar av goodwill inom olika branscher. Genom att inkludera företag från olika branscher i analysen fick vi en bredare och mer representativ bild av sambanden mellan variablerna.

Operationalisering av den andra kontrollvariabeln "företagets bruttoreultat" har skett genom en grundlig analys av företagens finansiella data under en specificerad tidsperiod. Genom att samla in och analysera finansiell information från företagets årsredovisningar har vi erhållit en kvantitativ representation av företagets bruttoreultat. Denna operationella definition möjliggör en precisionsanalys av företagets lönsamhet och ger oss möjlighet att undersöka hur bruttoreultatet eventuellt påverkar den beroende variabeln i vår studie.

3.5 Analysmetod

3.5.1 Formulering av hypotes 1: Byte av verkställande direktör

En av de första faktorerna som valts ut att undersöka i denna studie är hur ett VD-byte kommer att påverka nedskrivningen av goodwill. VD byte är en faktor som berörs i ett flertal studier

vilket bidrar till en stor mängd data. AbuGhazaleh, Al-Hares och Roberts (2011, s.165) hävdar att goodwillnedskrivning är mycket förknippade med senaste VD-byterna. Masters-Stout et al. (2008) som nämns av Jordans & Clark (2015, s.14) påpekar att nedskrivningsbeslutet varierar beroende på anställningstiden hos en given VD. De verkställande direktörer som har mindre än 3-års anställningstid skriver ner mer goodwill än de VD:ar som har längre anställningstid (Masters-Stout et al. 2008, s. 1371). Vidare fann Masters-Stout et al. (2008) att den genomsnittliga nedskrivningen av goodwill för nya VD:ar var betydligt högre än för de seniora VD:ar detta indikerar på att nya VD:ar är mer benägna att skriva ner goodwill. Bakomliggande motiven till varför nyligen utsedda VD:ar minskar värdet på goodwill mer än VD:ar med längre tid i företaget är att de nyinrättade VD:arna har en motivation att initialt redovisa lägre inkomster under sina tidiga perioder för att senare förbättra sina prestationer. Ett sätt att uppnå detta är att skriva ner tillgångar som förvärvats under tidigare ledning, påstår Pourciau (1993) som nämns av Jordan och Clark (2015, s.12). Dessutom fann Glaum, Landsman och Wyrwa (2018, s.156) att förekomsten av nedskrivning av goodwill är relaterad till lednings och företagsnivåincitament. Enligt författarna är företaget mer benägen att skriva ner goodwill om det har skett ett VD-byte. Sambandet mellan VD-byte och goodwillnedskrivning är inte bara statistiskt signifikanta utan har också en ekonomisk bakgrund, nämligen är sannolikheten för att ett företag skriver av goodwill cirka 50 procent högre om företaget upplever ett VD-byte under innevarande år (Glaum et al. 2018, s.156).

Befintliga studier som beskrivs i detta arbete indikerade ett positivt samband mellan VD byte och nedskrivning av goodwill. Trots det positiva sambandet som observeras i flertalet studier, har en studie av Hamberg, Paananen och Novak (2011) visat att sambandet mellan VD-byte och goodwillnedskrivning i Sverige inte var positivt. Detta beror på att de flesta VD:ar inte kommer att göra större nedskrivningar om det inte är absolut nödvändigt. Anledningen till detta är att framtida kassaflöde är tillräckligt för att upprätthålla nuvärdet av aktiverad goodwill (Hamberg et al. 2011, s.268). För att underlätta undersökningen av studiens första variabeln är hypotesen följande:

H0: Det finns ingen samband mellan VD-byte och nedskrivning av goodwill.

H1: Det finns ett samband mellan VD-byte och nedskrivning av goodwill.

3.5.2 Formulering av hypotes 2: Företagsstorlek

Masters-Stoutet et al. (2008, s.1373) skriver att goodwill är en tillgång som lämpar sig för en viss grad manipulation och att värdet på företagets nedskrivningar av goodwill fastställs av faktorer som företagsstorlek samt vinstnivå. En annan studie som beskrevs i de tidigare avsnitten bevisade att stora företag rapporterar större nedskrivningar av goodwill för att sänka sina vinster och begränsa potentiella politiska åtgärder (Chalmers et al. 2011, s.651). Påståendet om att företagsstorlek är en betydande faktor för fastställandet av goodwillnedskrivningen bevisades även i andra studier som exempelvis en studie gjord av Godfrey & Koh (2009). Resultaten i deras studie påvisade positivt samband mellan företagsstorlek och goodwillnedskrivningar. Forskarna i denna studie hävdade att stora företag vill genom minskning av sina redovisade resultat minska sin rapportering för offentlig granskning. Enligt forskarna fanns det två argument till varför stora företag väljer att sänka och manipulera sina resultat. Det första argumentet handlar om att chefer i företagen undviker att överrapportera sina tillgångar och vinster i syfte att uppfattas som konservativa i rapporteringen. Detta var särskilt viktigt under den tiden på grund av pågående finansiella skandaler. Det andra argumentet handlar om att stora företag har större ekonomiska resurser och kan därför anlita de mest rekommenderade leverantörer av juridiska och redovisningsmässiga tjänster (Godfrey & Koh 2009, s.133). Tidigare studier har påvisat att företagsstorlek är en betydande faktor för goodwillnedskrivningar och företags resultat. För att undersöka den oberoende variabeln storlek har följande hypotes formulerats:

H0: Goodwill skrivs inte ned (oftare) i de stora företagen.

H1: Goodwill skrivs ned (oftare) i de stora företagen.

3.5.3 Formulering av hypotes 3: Konjunktur

En konjunktur beskrivs av NE (u.å.) som det rådande ekonomiska läget, de ekonomiska utsikterna, marknadsläget samt den ekonomiska tendensen över en period. Det kan antingen råda en period med låg respektive högkonjunktur. Den låga konjunkturen kännetecknas av en period där den ekonomiska aktiviteten är låg och arbetslösheten är hög. Å andra sidan är högkonjunkturen motsatsen till den låga konjunkturen och kännetecknas av att det är en period med hög sysselsättning och hög ekonomisk aktivitet. För närvarande befinner sig ekonomin i en lågkonjunktur, och den drastiska nedgången i barometrindikatorn inträffade i april 2020, där indikatorn låg på 61 (Ekonomifakta 2023). Det var en av de största nedgångarna som någonsin registrerats, en så stor nedgång registrerades inte ens i 2007 där konjunkturen präglades av en finanskris (ibid). Nedgången kan tillskrivas Coronapandemi, som drastiskt påverkade

konjunkturen i många länder. Efter att pandemin började avta kunde en viss förbättring registreras, men nu har indikatorn återigen sjunkit till ett mycket svagt ställningsläge (ibid). Gore & Zimmerman (2010, s. 46) konstaterar i sin studie att efter den globala lågkonjunkturen 2008 skedde en dramatisk ökning av både storleken och antalet nedskrivningar av goodwill. Till samma slutsats kom Spear & Taylor (2011, s.14). Denna studie visade att de största nedskrivningarna av goodwill ägde rum under perioder av ekonomisk recession. Ovannämnda studier påpekar att det finns ett samband mellan det ekonomiska läget och nedskrivningar av goodwill. Comiskey & Mulford (2010) kom till liknande slutsatser som de ovanstående författarna. I deras studie fäste särskild uppmärksamhet till den stora lågkonjunkturen som inträffade 2008 och 2009. Författarna hävdar att faktum att företag skrev ner mer goodwill under den stora lågkonjunkturen var inte förvånande. De fann att den stora lågkonjunkturen och nedgång i aktiekurser som inträffade verkar fungera som en utlösande händelse och rymligt bevis på behovet av en goodwillnedskrivning (Comiskey & Mulford 2010, s.4). Hittills har dock inte många artiklar indikerat om goodwill faktiskt skrivs ned vid lågkonjunkturen utan att ta hänsyn till den globala lågkonjunkturen som ägde rum 2008. Därför är detta ett ämne av särskilt intresse och kommer att vara intressant att utforska, av denna anledning följande hypotesen formuleras:

H0: Goodwill skrivs inte ned vid lågkonjunktur.

H1: Goodwill skrivs ned vid lågkonjunktur.

3.5.4 Formulering av hypotes 4: Resultat

Jordan & Clark (2004, s.64) beskriver en av nyckelteorierna dvs. "Big Bath-theory" som handlar om intäktshantering. Denna teori tyder på att de företag som upplever låga inkomster under ett år kan göra diskretionära nedskrivningar för att ytterligare minska den aktuella periodens resultat. I ovannämnda artikeln har forskarna undersökt 100 företag och representerade övertygande bevis för att "Big Bath-theory" är inte bara teori utan också praktiserat mellan företag för att hantera deras inkomster. Forskarna drog följande slutsatsen att företagen som skriver ned goodwill hade betydligt lägre resultat än deras motparter som inte registrerade nedskrivningarna. Detta resulterar i att de företag som upplever låga inkomster under ett givet år kan göra diskretionära nedskrivningar för att ytterligare minska den aktuella periodens resultat. Dessutom fann Masters-Stout et al. (2008, s.1375) att i alla företag, ju lägre nettoresultat i innevarande år, desto större nedskrivningar redovisades, vilket stöder uppfattningen att nedskrivningar användes för att genomföra Big Bath intäktshantering. Ytterligare kom Chalmers et al. (2011, s.652)

fram till samma slutsats angående sambandet mellan huruvida goodwill skrivs ner vid låg resultat. Forskarna påpekade att den negativa kopplingen mellan avkastningen på totalt kapital (ROA) och mängden av goodwillnedskrivningar från företag ($p < 0,01$) tyder på att företag med bättre resultat gör färre nedskrivningar av goodwill. I enlighet med detta tyder forskarnas resultat på att företag med sämre resultat genomför mer goodwillnedskrivningar än andra. Baserat på tidigare studier blir hypotesen följande:

H0: Goodwill skrivs inte ned vid låg resultat.

H1: Goodwill skrivs ned vid låg resultat.

3.6 Statistisk analys

I denna undersökning kommer den insamlade data att genomgå en statistisk analys för att undersöka och identifiera eventuella samband mellan nedskrivning av goodwill och de oberoende variablerna som VD-byte, konjunkturläge, företagsstorlek samt låg resultat. För att testa hypoteser som tidigare formulerats kommer statistiska tester som Chi2-test och ett T-test att användas. Dessutom kommer en regressionsanalys att utföras för att analysera eventuella signifikanta samband mellan de beroende och oberoende variablerna. Genom att tillämpa dessa statistiska metoder kan insikter erhållas om potentiella samband mellan undersökningens beroende och oberoende variabler och deras signifikansnivå.

3.6.1 Chi2-test

Chi2-test används i denna studie för att testa samband mellan den beroende variabeln och två oberoende variabler som VD-byte samt konjunkturläge. I denna studie används Chi 2-test för att beräkna ett p-värde som representerar sannolikheten att förkasta eller misslyckas att förkasta noll-hypotesen (Thiese, Ronna och Ott 2016, s.928). I denna undersökning används en sannolikhetsnivå på 0,05 vilket är det mest vanligt förekommande sannolikhetsnivån som används av forskare. Detta innebär att om p-värdet blir högre än det valda signifikansnivån (0,05) kommer noll hypotesen att behållas vilket tyder på att det finns ingen signifikant samband mellan variablerna däremot om p-värdet visar sig vara lägre än 0,05 kommer noll hypotesen att förkastas vilket innebär att det finns tillräckligt stöd för att påvisa ett statistiskt signifikant samband mellan variablerna (Djurfeldt, Larsson och Stjärnhagen 2018, s.185).

$$X_c^2 = \sum \frac{(O_i - E_i)^2}{E_i}$$

Ekvation 1: Beräkning av Chi2-test

3.6.2 T-test

Ett T-test används för att testa samband mellan nedskrivning av goodwill och de återstående två oberoende variablerna, nämligen företagsstorlek samt företagets redovisade resultat. Ett T-test är en typ av statistiskt test som används för att jämföra medelvärdet för två grupper (Kim 2015, s.540). Enligt Kim (2015) kan T-tester delas in i två grupper där den ena är ett oberoende T-test och den andra är ett parat T-test. I detta arbete kommer det parade testet att användas eftersom grupperna som jämförs är beroende av varandra. T-testet ger också ett p-värde som kommer att ligga till grund för att behålla respektive förkasta de tidigare hypoteserna som formulerats.

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{N_2}}}$$

Ekvation 2: Beräkning av T-test

3.6.3 Regressionsanalys

Regressionsanalys är ett statistiskt verktyg som används för att undersöka samband mellan variabler (Sykes 1993, s.1). Genom att utföra en regressionsanalys kan den kausala effekten av en variabel på en annan att undersökas (ibid.) Det finns flera typer av regressionsanalyser. I detta arbete kommer en multipel regression att utföras. En multipel regression tillåter att flera oberoende variabler inkluderas i analysen för att förklara variationen i den beroende variabeln och där influensen och effekten av var och en av dessa oberoende variabler kan uppskattas (Sykes 1993, s.8). Genom att utföra en multipel regressionsanalys kan en mer komplett bild av sambandet mellan variablerna skapas. Dessutom används en regressionsanalys till för att testa variablernas statistiska signifikans. Genom att undersöka den statistiska signifikansen mellan den beroende och oberoende variabeln kan slutsatser dras för att antingen kunna förkasta alternativt behålla de tidigare beskrivna hypoteserna.

$$\hat{y} = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 \dots + b_kx_k$$

Ekvation 3: Beräkning av multipelregression

3.7 Trovärdighet (Validitet och Reliabilitet)

Enligt Bryman och Bell (2017, s.176) kan validitet definieras som en mätning som faktiskt mäter det begrepp som avses att undersöka. Det handlar om att säkerställa att det som mäts verkligen fångar det som forskaren vill undersöka. Vidare hävdar Eliasson (2022, s.16) att det är avgörande för att uppnå hög validitet att klargöra forskningsfråga redan från början för att tydligt definiera vad som ska mätas. Dessutom betonar Eliasson vikten av att noggrant kontrollera och säkerställa att de data som samlas är sanna och giltiga. I denna studie är validiteten hög eftersom forskningsfråga har förblivit oförändrat över tiden och på det mest tydliga sättet beskriver det som undersöks i studie. Vidare har de begrepp som valts ut stöd från trovärdiga källor och de har definierats på det mest tydliga sättet.

Reliabilitet innebär att en undersökning är pålitlig och att den kan upprepas för att ge samma resultat. Det handlar om att mätningen är tillförlitlig och den inte varierar avsevärt vid upprepade mätning (Eliasson. 2022, s.14). Bryman och Bell (2017, s.174) identifierar tre viktiga faktorer som är relevanta för att bedöma reliabilitet:

Stabilitet handlar om att undersökningen är stabil över tid. Om samma mätning utförs vid olika tillfälle bör resultaten inte skilja sig åt i någon större utsträckning (ibid,174). I denna studie bedöms stabiliteten vara relativt hög. Detta på grund av att studiens urval består av de största och mest omsatta företag och deras egenskaper förväntas vara relativt stabila över tid. Detta innebär att resultatet är mindre benäget att påverkas av förändringar över tid och därför kan förväntas ge liknande resultat vid upprepade studier inom samma urval. Samtidigt är det viktigt att notera att det finns en potentiell faktor som kan påverka det upprepande resultatet, nämligen att vissa företag har uteslutits från urvalet på grund av olika anledningar. Om dessa företag skulle återkomma till urvalet i framtiden kan det potentiellt påverka resultatet.

Intern reliabilitet bedömer hur pålitliga och konsekventa mätningar är inom en studie. Detta innebär att det undersöks om olika delar av en mätning ger liknande eller överstämmande beslut (ibid,174). Med hänsyn till att data i denna studie baseras på årsredovisningar kan det

fastställas att mätningarna inte kommer att förändras betydligt över tiden. Även om det förekommer olika marknadsförändringar förväntas dessa inte ha en betydande påverkan på resultatet.

Internbedömmarrelabilitet innebär hur överensstämmande olika personer är när det gäller att bedöma eller koda data. Den här typen av reliabiliteten är särskild relevant vid innehållsanalyser, strukturerade observationer och vid kodning av öppna svar i enkäter eller strukturerade intervjuer (Bryman & Bell 2017, s.668). I denna studie fokuserades analysen främst på olika finansiella data från olika företag, vilket genomfördes med hjälp av årsredovisningar och Orbis-databasen. Eftersom årsredovisningsdata i stor sett måste vara korrekta kan förväntningen vara att bedömningen av data överensstämmer med bedömningen.

Sammanfattningsvis anses både validitet och reliabilitet vara höga i denna studie. Detta beror på den noggrannhet med vilken studiens begrepp definieras samt det faktum att uppsatsen i stor utsträckning baseras på årsredovisningar vilka är en pålitlig källa. Naturligtvis kan det finnas vissa begränsningar, såsom ett bortfall som ligger på 19 %, men i stort sett förväntas detta inte ha en betydande inverkan.

4. Empiri

I följande avsnitt presenteras resultaten från undersökningen som grundar sig på de fyra hypoteserna som antigen kan förkastas eller bekräftas. Data som presenteras i detta kapitel grundar på företagens årsredovisningar och presenteras i form av tabeller.

I detta avsnitt kommer data som har samlats in för denna undersökning genomgå en statistisk analys för att få fram resultat som kan stödja alternativt dementera våra tidigare ställda hypoteser. All data som empiriskt testas i detta avsnitt finns bifogat i tabellform längst ner i texten under avsnittet [bilagor](#). För varje företag presenteras: storleken på goodwill posten, eventuell nedskrivning av goodwill under perioden 2020–2022, eventuell VD-byte, företagets nettoomsättning samt företagsstorlek med avseende på antalet anställda. I syfte att ge en tydlig översikt och underlätta jämförelse har alla siffror, förutom antalet anställda, anges i miljoner svenska kronor. Dessutom för att tydliggöra informationen ytterligare så indikerar siffran "0" under nedskrivningar att företaget inte genomförde några nedskrivningar under detta år.

4.1 Nedskrivning av goodwill

Efter noggrann analys av företagets finansiella data framkom det att 74 företag vid total sammanlagd 255 bolagsår genomförde nedskrivningar av goodwill. Detta innebär att hela 29% av företagen genomförde goodwillnedskrivningar under perioden 2020–2022. För att underlätta analysen presenteras denna data tydligt i tabell 4.

ÅR	2020	2021	2022	Summa
Antal företag	85	85	85	255
Antal nedskrivningar av goodwill	25	19	30	74
Procent av företaget med nedskrivningar	29,41%	22,35%	35,29%	29,01%

Tabell 4: Nedskrivningar av goodwill

4.2 Hypotes 1: Goodwill skrivs ned vid VD-Byte.

Det framgår från tabell 5 att under den undersökta perioden 2020–2022 har det skett totalt 27 VD-byten. Detta innebär att cirka 31,8% av företagen i undersökningsgruppen har haft förändringar i VD rollen under den aktuella perioden.

ÅR	2020	2021	2022	Total
Antal företag	85	85	85	85
Antal VD byte	13	5	9	27
Procent av företaget med VD-byte	15,29%	5,88%	10,58%	31,76%

Tabell 5: VD-byte

Utifrån den insamlade data har en korstabsmall skapats för att analysera sambandet mellan VD-byte och förekomsten av goodwillnedskrivning. I tabell 6 redovisas resultaten av korstabellen och ges en översikt över antalet bolags år där kombinationer av VD-byten som skett/eller inte skett och nedskrivningar som genomförts eller inte genomförts presenteras.

		VD-byte		
		JA	NEJ	Summa
Nedskrivning	JA	17	26	43
	Nej	10	32	42
	Summa	27	58	85

Tabell 6: Korstabsmall för VD-byte

För att undersöka möjliga samband mellan VD-byten och företagens redovisning av goodwill utfördes en Chi2-test, vilket resulterade i ett p-värde på 0,119614. Med en förutbestämd signifikansnivå på 0,05 behöver noll hypotesen behållas. Hypotesen antar att det inte finns samband mellan VD-byte och nedskrivning av goodwill. Detta innebär att baserat på den data som samlats in och den statistiska analysen som utförts kan slutsatsen att nya VD-ar generellt genomför större nedskrivningar av goodwill inte dras. För att säkerställa att 0-hypotesen bör behållas genomförs en regressionsanalys för att undersöka om eventuella samband mellan nedskrivning av goodwill och VD-byte föreligger. Regressionsanalysen bekräftade resultaten från Chi2-testet och påvisade ett p-värde på 0,16328768 (tabell 7) som indikerar att det inte finns något signifikant samband mellan VD-byte och nedskrivning av goodwill.

	Koefficienter	Standardfel	t-kvot	p-värde	Nedre 95%	Övre 95%	Nedre 95,0%	Övre 95,0%
Nedskrivning av goodwill	54,871588	54,6988651	1,0031577	0,3187722	-53,961996	163,705172	-53,961996	163,705172
Nettoomsättning	-0,0030636	0,03612211	-0,0848137	0,93261878	-0,0749353	0,06880802	-0,0749353	0,06880802
Antal anställda	0,22505038	0,0895441	2,51329108	0,01394382	0,04688572	0,40321505	0,04688572	0,40321505
VD-byte	130,92093	93,0574793	1,4068824	0,16328768	-54,234264	316,076124	-54,234264	316,076124

Tabell 7: Regressionsanalys (VD-byte)

4.3 Hypotes 2: Goodwill skrivs oftare i de stora företagen.

I denna studie används antalet anställda som en definierande faktor för företagets storlek. Informationen om huruvida ett företag skriver ner goodwill eller inte, samlas och sammanställs i Tabell 8.

Nedskrivning av goodwill	Antal	Medelvärde	Standardavvikelse
Ja	43	29 910	55 971,33
Nej	42	25 710,6	30 427,06

Tabell 8: Medelvärde och Standardavvikelse för antalet anställda

En jämförelse av företagens medelvärde indikerar på att den initiala hypotesen om att goodwill skrivs ner oftare i stora bolag kan bekräftas. För att säkerställa detta resultat utförs ett t-test för att få mer pålitliga och statistiskt signifikanta data.

För att fastställa om hypotesen bör förkastas eller behållas utförs ett t-test vilket visade ett t-värde på 1,98896 samt p-värde på 0,669575 och det innebär att 0-hypotesen bör behållas. Detta betyder att med den insamlade data kan inget signifikant samband påvisas mellan företagets storlek och goodwillnedskrivningar.

Trots att både p-värdet och t-värdet inte tyder på att goodwill skrivs ner oftare i de stora företagen, utförs en regressionsanalys för att bekräfta om 0 hypotesen bör behållas i enlighet med resultaten från t-testet. Regressionsanalysen bekräftar den ursprungliga tanken och visar på ett positivt samband mellan goodwillnedskrivningar och företagets storlek. Detta i enlighet med den observerbara skillnaden i medelvärdet. Att goodwill skrivs ned oftare i de stora företagen kan därmed bekräftas med en signifikansnivå på 0,01394382 (tabell 9). Därmed kan hypotesen

0 förkastas då en statistisk signifikans mellan företagsstorlek och nedskrivning av goodwill kan påvisas.

	Koefficienter	Standardfel	t-kvot	p-värde	Nedre 95%	Övre 95%	Nedre 95,0%	Övre 95,0%
Nedskrivning av goodwill	54,871588	54,6988651	1,0031577	0,3187722	-53,961996	163,705172	-53,961996	163,705172
Nettoomsättning	-0,0030636	0,03612211	-0,0848137	0,93261878	-0,0749353	0,06880802	-0,0749353	0,06880802
Antal anställda	0,22505038	0,0895441	2,51329108	0,01394382	0,04688572	0,40321505	0,04688572	0,40321505
VD-byte	130,92093	93,0574793	1,4068824	0,16328768	-54,234264	316,076124	-54,234264	316,076124

Tabell 9: Regressionsanalys (företagens storlek)

Sammanfattningsvis visar resultaten att beroende på vilken statistisk metod som används, skiljer sig resultaten avsevärt. Denna observation antyder att hypotesen varken kan bekräftas eller behållas på ett entydigt sätt.

4.4 Hypotes 3: Goodwill skrivs ned vid lågkonjunktur.

Som tidigare nämnts befinner sig lågkonjunkturen för närvarande på en relativt låg nivå, och en av de största nedgångarna som någonsin registrerats inträffade under 2020 till följd av Coronapandemin (Ekonomifakta 2023). Inte ens under finanskrisen 2007 var nedgången lika betydande. Med tanke på att konjunkturen var den lägsta någonsin under 2020, blir det av stort intresse att utforska om hypotesen om att goodwill skrivs ned vid lågkonjunktur stämmer.

		Nedskrivning	Ingen nedskrivning	Summa
Åren	2020	25	60	85
	2021	19	66	85
	2022	30	55	85

Tabell 10: Korstabell för nedskrivningar av goodwill vid lågkonjunktur

I tabell 10 presenteras data som indikerar att 25 av företagen skrev ner goodwill under 2020 vilket inträffade under den mest lågkonjunktur drabbade perioden till följd av Corona pandemin. Dock blir det tydligt vid jämförelse med exempelvis 2022 att goodwill nedskrevs oftare detta år än under 2020. Detta faktum initialt förkastar den tidigare ställda hypotesen. För att säkerställa om hypotesen förkastas eller behålls används Chi2-test.

Efter utförande av Chi2-testet erhålls ett p-värde på 0,93651. Detta värde indikerar att hypotes 0 bör behållas, eftersom p-värdet är större än 0,05. Detta innebär att slutsatsen om att goodwill skrivs ner under perioder av lågkonjunktur inte kan dras.

4.5 Hypotes 4: Goodwill skrivs ned vid låg resultat.

För att undersöka om företagen väljer att skriva ned goodwill vid lägre resultat utförs ett T-test i syfte att undersöka om det finns ett eventuellt samband mellan variablerna. T-testet resulterade i ett T-värde på 1,98896 och ett p-värde på 0,563709 vilket överskrider den valda signifikansnivån på 0,05. Således föreligger det inte någon signifikans med variablerna och noll hypotesen behöver behållas.

Nedskrivning av goodwill	Antal	Medelvärde	Standardavvikelse
Ja	43	122 478	236 369
Nej	42	156 247	297 886,7

Tabell 11: Medelvärde och Standardavvikelse för nettoomsättningen

Sambandet för dessa variabler undersöktes genom att jämföra nettoomsättning för företag som genomförde goodwillnedskrivningar med de företag som inte gjorde det. Genom att beräkna medelvärdet för båda grupperna observerades en indikation på att företag med sämre resultat rapporterade flera goodwillnedskrivningar, eftersom medelvärdet för den gruppen var lägre. Trots att T-testet inte påvisade ett signifikant samband ger oss dessa observationer en ledtråd om ett möjligt samband mellan låga resultat och goodwillnedskrivningar föreligger. För att säkerställa att 0-hypotesen bör behållas i enlighet med resultaten från t-testet har en regressionsanalys utförts. Regressionsanalysen resulterade i ett p-värde på 0,93261878 (tabell 12) vilket tyder på att ingen signifikans föreligger mellan företagets låga resultat och goodwillnedskrivning. I enlighet med både t-testet och regressionsanalysen behålls 0-hypotesen om att goodwill inte skrivs ned vid låg resultat.

	Koefficienter	Standardfel	t-kvot	p-värde	Nedre 95%	Övre 95%	Nedre 95,0%	Övre 95,0%
Nedskrivning av goodwill	54,871588	54,6988651	1,0031577	0,3187722	-53,961996	163,705172	-53,961996	163,705172
Nettoomsättning	-0,0030636	0,03612211	-0,0848137	0,93261878	-0,0749353	0,06880802	-0,0749353	0,06880802
Antal anställda	0,22505038	0,0895441	2,51329108	0,01394382	0,04688572	0,40321505	0,04688572	0,40321505
VD-byte	130,92093	93,0574793	1,4068824	0,16328768	-54,234264	316,076124	-54,234264	316,076124

Tabell 12: Regressionsanalys (nettoomsättning)

5. Analys

I detta avsnitt utförs en analys av den empiriska resultaten från undersökningen, detta i syfte för att tolka och besvara studiens forskningsfråga. Slutligen kopplas resultaten från undersökningen med de teorier som presenteras i kapitel 2.

5.1 VD-byte

I denna studie har sambandet mellan VD-byte och nedskrivning av goodwill undersökts.

Tidigare forskning och studier inom området har generellt sett indikerat att det finns ett positivt samband mellan VD-byte och nedskrivning av goodwill. Dessa studier kom fram till att företag som genomgår VD-byten är mer benägna att göra nedskrivningar av goodwill. Det är dock värt att notera att det finns en studie gjord av Hamberg et al. (2011) som inte fann det positiva sambandet mellan dessa variabler i Sverige. Denna studie pekar på att de flesta VD:ar inte kommer att genomföra stora nedskrivningar om det inte är absolut nödvändigt med anledning att företagens framtida kassaflöden anses tillräckliga för att upprätthålla värdet av goodwill.

För att undersöka sambandet mellan VD-byte och nedskrivning av goodwill i den aktuella studien har två statistiska metoder använts. Ett Chi²-test och en multipel regression utfördes för att komma fram till den statistiska analysen. Resultaten av dessa tester pekade på att det inte finns något samband mellan VD-byte och nedskrivning av goodwill i de fyra valda nordiska länderna. Därmed i likhet med Hamberg et al. (2011) kunde inget signifikant samband mellan variablerna påvisas. Resultaten från studien kan tyda på att VD-byten i sig inte är en stark drivkraft för företag att göra nedskrivningar i studien i de nordiska länderna.

I detta arbete har undersökningen fokuserat på börsnoterade företag i nordiska länder, nämligen Sverige, Danmark, Norge och Finland där inget positivt samband kunde återfinnas. Hamberg et al. (2011) studerade däremot Sverige och kunde inte heller påvisa ett samband mellan VD-byte och nedskrivning av goodwill. Däremot andra tidigare studier som diskuterats och som kunde påvisa ett samband mellan variablerna undersökte andra länder och andra geografiska områden. En möjlig förklaring till avsaknaden av ett signifikant samband mellan variablerna kan vara de likheter som finns mellan de nordiska länderna när det gäller deras ekonomiska och geopolitiska kontexter. Dessa likheter kan innebära att företagen i dessa länder inte upplever samma

behov av att skriva ner goodwill i samband med ett VD-byte som i andra länder.

Agentteori utgår ifrån en inbyggd intressekonflikt mellan bolagets ägare och dess ledning eftersom båda parter anses kunna arbeta mot olika mål. Människor är nytto-maximerande individer som strävar efter att uppnå sitt bästa. Ramanna & Watts (2012) menade på att chefer kan välja att opportunistisk använda sig av det icke verifierbara utrymmet i goodwillredovisningen för att tillfredsställa sina egna mål och behov. I enlighet med teorin skulle huvudmannen kunna vara oroad för agenter som nyligen blivit anställda exempelvis genom VD-byte då de kan ha egna incitament att opportunistisk hantera de finansiella rapporterna. I enlighet med teorin skulle nya VD-ar kunna skriva ner mer goodwill under sitt första år i syfte att rapportera lägre resultat för att förbättra framtida prestationer och deras ställning i företaget. Agentteorin kan dock inte stödjas med utgångspunkt i denna studie då ingen signifikant samband mellan VD-byte och nedskrivning av goodwill kunde påvisas. Att agentteorin inte kan stödjas i detta arbete kan bero på flera faktorer, bland annat kan det bero på att de nordiska länderna är kända för hög transparens i redovisningen vilket minskar risken för opportunistisk hantering av goodwillposter. Trots att agentteorin inte kan appliceras på detta arbete och de nordiska länderna kan den vara användbar i studier som involverar andra länder och som visar signifikans mellan VD-byte och nedskrivningar av goodwill.

5.2 Företags storlek

I denna studie har företagsstorlek undersökts som en ytterligare faktor. Den inledande analysen av företagens medelvärden visade på en högre förekomst av nedskrivningar av goodwill i stora företag. I syfte att säkerställa de observerbara resultaten utfördes två statistiska tester, nämligen ett T-test och ett Chi²-test. Resultaten från såväl t-testet som chi²-testet påvisade dock inget statistiskt samband mellan goodwillnedskrivningar och företagsstorlek. Detta resultat överensstämmer med Šapkauskienė & Leitonienė (2014, s. 645). Forskarna i denna studie kunde inte påvisa signifikant samband mellan storleken på företaget och goodwillnedskrivningar, trots att de inledningsvis hävdade att storleken på företagen kan påverka företagens beslut om att skriva ned goodwill.

För att säkerställa att samband mellan variablerna inte föreligger utfördes ytterligare en statistisk analys nämligen regressionsanalys. Resultaten från regressionsanalysen var oväntade och visade på att det faktiskt föreligger ett positivt samband mellan goodwillnedskrivningar och företagens storlek. Resultaten från denna metod stämde väl överens med tidigare forskning. En

möjlig förklaring enligt Godfrey & Koh (2009) är att stora företag skriver ner mer goodwill för att undvika överrapportering av tillgångar och vinster, vilket ger en mer konservativ bild i rapporteringen. Dessutom har stora företag tillgång till större ekonomiska resurser och kan därför anlita de mest ansedda leverantörerna av juridiska och redovisningsmässiga tjänster, vilket också kan påverka goodwillnedskrivningar (Godfrey & Koh 2009). Dessutom överensstämmer Godfrey & Kohs (2009) förklaring till varför stora bolag skriver ner mer goodwill än små bolag med positiv accounting-teori, och i synnerhet med politiska kostnads hypotesen. Enligt Watts & Zimmerman (1990) är det vanlig att stora företag i högre utsträckning väljer redovisningsmetoder som minskar det redovisade resultatet och samtidigt undviker fokus på deras positiva resultat.

Å andra sidan visade varken chi²-testet eller t-testet något signifikant samband, vilket skapar en motsägelse till resultaten från regressionsanalysen. Resultaten i denna studie indikerar därmed att det inte finns tillräckligt med bevis för att stödja hypotesen om ett samband mellan företagsstorlek och nedskrivningar av goodwill föreligger. Det är dock viktigt att nämna att tolkningen av statistiska resultat kan vara känslig för olika analysmetoder, samtidigt kan olika metoder leda till olika slutsatser och det är nödvändigt att vara medveten om att skillnaderna mellan de olika statistiska metoderna kan uppstå.

5.3 Konjunkturläge

I denna studie valdes tidsperioden 2020–2022 för att undersöka om Corona-pandemin och den djupa lågkonjunkturen som följde efter den hade någon påverkan på nedskrivningar av goodwill i de valda nordiska företagen. Under 2020 präglades ekonomin av den största nedgången i ekonomin någonsin (Ekonomifakta 2023). Ekonomin förbättrades under 2021 då pandemin började avta för att sedan återigen sjunka under 2022, dock inte lika drastiskt som under 2020.

Tidigare studier av Gore & Zimmerman (2010), Spear & Taylor (2011) samt Comiskey & Mulford (2010) fann ett positivt samband mellan lågkonjunkturen och företagens nedskrivningar av goodwill. Spear & Taylor (2011) fann bland annat att de största nedskrivningarna av goodwill ägde rum under perioder av ekonomisk recession. Dessa studier undersökte emellertid den globala lågkonjunkturen som inträffade 2008. För att bedöma om resultaten från dessa studier kan generaliseras till perioden 2020–2022 i de nordiska länderna genomfördes först en tabellanalys. Tabell 7 visar antalet nedskrivningar av goodwill per år under den valda tidsperioden. Enligt tabellen genomfördes 25 nedskrivningar under 2020, 19 nedskrivningar under

2021 och 30 nedskrivningar under 2022. Dessa observerbara resultat tyder på att det inte finns ett samband mellan variablerna på grund av det faktum att företagen gjorde större nedskrivningar under 2022 än under 2020 då det största globala ekonomiska kriset pågick. För att kunna svara på frågan om lågkonjunkturen påverkar nedskrivningar av goodwill och säkerställa de observerbara resultaten utfördes ett Chi2-test. Utifrån den statistiska analysen kan slutsatsen att goodwill skrivs ner under perioder av lågkonjunktur inte dras. Andra faktorer kan därmed spela en större roll i beslutet att skriva ner goodwill i de nordiska länderna. Då inget samband kan påvisas mellan den oberoende variabeln lågkonjunkturen och den beroende nedskrivning av goodwill kan tidigare teorier och dess resultat inte stödjas med hjälp av detta arbete.

5.4 Låg resultat

Den sista faktorn som har studerats i detta arbete och som kan förväntas ha ett positivt samband med goodwillnedskrivningar är låg resultat. För att testa hypotesen om goodwill skrivs ner oftare i företag med låga resultat har tre olika statistiska metoder använts: nämligen ett t-test, chi2-test och regressionsanalys. Samtliga metoder tyder på att det inte finns något positivt samband mellan goodwillnedskrivningar och låga resultat. Detta resultat var mycket oväntat med tanke på att medelvärde av företagens nettoomsättningen indikerar på att det kan finnas ett positivt samband mellan goodwillnedskrivningar och låg resultat. Dessutom tyder den väl etablerade teorin ytterligare på att det finns ett samband mellan goodwillnedskrivningar och låg resultat. Teorin är känd som "Big Bath theory" och beskrivs av Jordan & Clark (2004). Enligt denna teori är det vanligt att företag som upplever låga under en viss period genomför diskretionära nedskrivningar för att ytterligare reducera det redovisade resultatet för just den perioden. Medelvärdet av företagens nettoomsättning tyder på ett möjligt positivt samband mellan goodwillnedskrivningar och låga resultat. Detta stärks även av den etablerade teorin känd som "Big Bath theory", som bekräftar förekomsten av ett sådant samband. Som tidigare nämnts var resultatet dock oförväntat, och detta kan bero på att den väletablerade teorin kanske inte är lika giltig i dagens kontext, då den bygger på tidigare års data och denna studie utförs år 2023. Dessutom bör det noteras att det bara fanns en liten skillnad i antalet företag mellan dem som rapporterade sämre resultat och dem som inte gjorde det, baserat på medelvärdet av nettoomsättningen. Detta kan indikera på att den statistiska metoden som användes är korrekt och att det faktiskt inte föreligger ett samband mellan goodwillnedskrivningar och låga resultat.

6. Slutsats

Det avslutande kapitlet förklarar problemformuleringen och ger en sammanfattning av de tidigare diskuterade resultaten. Slutligen diskuteras hur denna studie kan bidra till framtida forskning.

6.1 Slutsatser

Syftet med föreliggande studie var att undersöka vilka är de bakomliggande faktorer som påverkar goodwillnedskrivningar. Analysen begränsades till fyra nordiska länder där börsnoterade företag på valda listor under tidsperioden 2020–2022 undersöktes. Utifrån tidigare litteratur och forskning har fyra faktorer valts att undersökas, nämligen VD-byte, företagsstorlek, konjunkturläge samt låg resultat.

Forskningsfrågan som behandlades i denna uppsats var:

Vilka är de bakomliggande faktorerna som påverkar nedskrivningar av goodwill i börsnoterade företag i Sverige, Finland, Danmark och Norge?

Resultaten av den statistiska analysen visade ingen bekräftelse på att VD-byte, lågkonjunktur eller låga resultat hade någon signifikant påverkan på företagens beslut att skriva ner goodwill. När det gäller den fjärde faktorn, företagens storlek, var resultaten mer varierande. Två av tre statistiska tester visade inget signifikant samband mellan företagens storlek och goodwillnedskrivningar. Dock indikerade regressionsanalysen på ett möjligt signifikant samband.

Forskningsfrågan och syftet har således besvarats med detta arbete. Metoden som använts visade sig vara gynnsam och användbar för att besvara den valda frågeställningen. Således är det viktigt att betona att resultaten av denna studie är specifika för de nordiska länderna och kan inte generaliseras till andra geografiska områden. Vidare forskning kan behövas för att undersöka sambandet mellan variablerna i olika kontexter och länder för att få en mer heltäckande förståelse av variablernas samband. Detta arbete har dementerat de flesta resultat från tidigare teorier och forskning vilket kan tyda på att det kan finnas alternativa förklaringar och andra variabler som leder till nedskrivningar av goodwill i de nordiska bolagen. En viktig anmärkning är att denna studie fokuserade enbart på stora företag på de valda nordiska marknaderna. Detta

innebär att resultaten och slutsatserna i studien inte kan generaliseras med fullständig säkerhet till medelstora eller små företag. Det finns potentiella skillnader i företagsstrukturen och det ekonomiska beteendet hos dessa olika storlekskategorier av företag vilket kan påverka hur de alla hanterar nedskrivningar av goodwill.

6.2 Teoretisk bidrag

Genom att integrera och utveckla tidigare teorier och forskning, bidrar detta arbete till en djupare förståelse av hur företag fattar beslut om goodwillnedskrivningar i börsnoterade företag i Sverige, Finland, Danmark och Norge samt leder till en bredare förståelse för vilka faktorer som kan påverka detta beslut. Studiens teoretiska bidrag ligger i de resultat som förklarar avsaknaden av signifikanta samband mellan VD-byte, lågkonjunktur och lågresultat med goodwillnedskrivningar samt den variation som observerades i resultaten för sambandet mellan företagets storlek och goodwillnedskrivningar.

Enligt agentteorin har agenter en tendens att agera för att maximera sina egna intressen snarare än principalens intressen. Det finns möjlighet för chefer att opportunistiskt använda det utrymme som finns i goodwillredovisningen för att tillfredsställa sina egna mål och behov Ramanna & Watts (2012, s.750). Å andra sidan kan agenter välja att inte rapportera sambandet mellan goodwillnedskrivningar och VD-byte, lågresultat, konjunkturläge eller företagets storlek om de inte ser någon personlig fördel med det. De kan undvika att skapa negativa signaler eller riskera att bli ansvariga för förluster genom att dölja eller inte rapportera sådana samband. Dessutom kan agentteorin användas för att förklara avsaknaden av signifikanta samband mellan goodwillnedskrivningar och VD-byte. Tidigare forskning visar att majoriteten av VD:ar i Sverige inte kommer att göra stora nedskrivningar om det inte är absolut nödvändigt. Det beror på att förväntade framtida kassaflöden bedöms vara tillräckliga för att upprätthålla värdet av aktiverad goodwill (Hamberg et al. 2011, s.268).

I samband med att det inte finns något signifikant samband mellan goodwillnedskrivningar och VD-byte, lågresultat, konjunkturläge och företagets storlek kan Positive Accounting Theory tillämpas för att ge ytterligare förklaringar. Enligt PAT väljer företag redovisningsmetoder som gynnar dem ekonomiskt (Watts & Zimmerman 1990, s.135). Om företag inte upplever att det finns något ekonomiskt incitament att koppla goodwillnedskrivningar till dessa faktorer, kan de välja att inte göra det. Med utgångspunkt i Positive Accounting Theory kan företagen därför ha

incitament att bevara goodwillvärdet för att se ut som stabila och undvika negativa marknadsreaktioner vilket kan förklara avsaknaden av signifikanta samband mellan goodwillnedskrivningar samt VD-byte, lågresultat, konjunkturläge och företagets storlek i de undersökta bolagen.

6.3 Förslag till framtida forskning

I syfte att få en mer heltäckande bild och större förståelse över de variabler som påverkar nedskrivningen av goodwill vore det intressant att i framtida forskning inkludera även medelstora och små företag. Genom att inkludera dessa bolag hade man kunnat se om resultaten kan generaliseras oberoende av företagsstorlek eller om resultaten skiljer sig i olika kontexter och företagsmiljöer.

I denna undersökning kunde tidigare forskning som undersökte de valda variablerna i andra länder dementeras. Utav denna anledning vore det intressant att i framtida forskning göra en komparativ analys mellan de nordiska länderna och andra länder i Europa. Genom att inkludera andra europeiska länder i studien kan man undersöka om resultaten som observerats i de nordiska länderna är specifika för den nordiska regionen eller om de kan generaliseras till fler europeiska länder.

En ytterligare intressant aspekt vore att undersöka om likvärdiga resultat kan återfås under andra undersökningsperioder. Framför allt med tanke på att inget samband kunde bevisas mellan lågkonjunkturen och nedskrivning av goodwill trots att alla tidigare forskare var eniga om att den låga konjunkturen bidrar till att företag genomför större nedskrivningar av goodwill.

Slutligen skulle även flera forskningsmetoder kunna inkluderas i framtida studier, såsom intervjuer med VD:ar, chefer eller revisorer som besitter betydande kunskap om goodwillnedskrivningar. Genom att inkludera flera forskningsmetoder kan en djupare förståelse för de bakomliggande faktorerna som påverkar företagens beslut att skriva ner goodwill skapas.

Källförteckning:

AbuGhazaleh, N.M., Al-Hares, O.M., Roberts, C. (2011). Accounting discretion in goodwill impairments: UK evidence. *Journal of international financial management & accounting*, 22(3), s. 165–204.

Bryman, A., Bell, E., Nilsson, B. (2017). *Företagsekonomiska forskningsmetoder*. Stockholm: Liber.

Chalmers, K.G., Godfrey, J.M., Webster, J.C. (2011). Does a goodwill impairment regime better reflect the underlying economic attributes of goodwill?. *Accounting and finance (Parkville)*, 51(3), s. 634–660.

DIB (2019). *IFRS – internationella regnskapsstandarder*.
<https://dib.no/ifrs/ifrs/> [2023-05-18]

Djurfeldt, G., Larsson, R., Stjärnhagen, O. (2018). *Statistisk verktygslåda 1 : samhällsvetenskaplig orsaksanalys med kvantitativa metoder*. Lund: Studentlitteratur.

Edenhammar, H., Thorell, P. (2005). *Företagens redovisning: att förstå årsredovisningar*. Uppsala: Iustus.

Ekonomifakta (2023). *Konjunkturen – barometerindikatorn*.
<https://www.ekonomifakta.se/Konjunkturen – Barometerindikatorn/> [2023-05-05]

Eliasson, A. (2022). *Kvantitativ metod från början*. Lund: Studentlitteratur.

FASB (u.å.). *Goodwill and other intangible assets*.
<https://www.fasb.org/Goodwill and other intangible assets/> [2023-03-18]

Ferramosca, S., Allegrini, M. (2021). Impairment or amortization of goodwill? an analysis of CFO perceptions of goodwill accounting. *European management journal*, 39(6), s.816-828.

Glaum, M., Landsman, W.R., Wyrwa, S. (2018). Goodwill impairment: the effects of public enforcement and monitoring by institutional investors. *The accounting review*, 93(6), s. 149–180.

Godfrey, J.M., Koh, P.S. (2009). Goodwill impairment as a reflection of investment opportunities. *Accounting and finance (Parkville)*, 49(1), s. 117–140.

Gore, R., Zimmerman, D. (2010). Is goodwill an asset?. *The CPA journal*, 80(6), s.46.

Hamberg, M., Paananen, M., Novak, J. (2011). The adoption of IFRS 3: the effects of managerial discretion and stock market reactions. *The european accounting review*, 20(2), s. 263–288.

Hyde, K.F. (2000). Recognising deductive processes in qualitative research. *Qualitative market research*, 3(2), s. 82–90.

IASPLUS (u.å.). *International accounting standards board (IASB)*.
<https://www.iasplus.com/iasb/> [2023-03-18]

IFRS (u.å.). *IFRS 3-Business combination*.
<https://www.ifrs.org/ifrs-3-business-combinations/> [2023-03-19]

IFRS (u.å.). *IAS 36-Impairment of assets*.
<https://www.ifrs.org/ias-36-impairment-of-assets/> [2023-03-18]

IFRS (u.å.). *IAS 38-Intangible assets*.
<https://www.ifrs.org/ias-38-intangible-assets/> [2023-03-18]

Jensen, M. C., Meckling, W. H. (1976). Theory of the firm: managerial behavior, agency costs and ownership structure. *Journal of financial economics*, 3(4), s. 305–360.

Johnson, L.T., Petrone, K.R. (1998). Is goodwill an asset?. *Accounting horizons*, 12(3), s. 293-303.

Jordan, C. E., Clark, S. J. (2015). Do new CEOs practice big bath earnings management via goodwill impairments?. *Journal of accounting & finance*, 15(7), s.11-21.

Jordan, C.E., Stanley J.C. (2004). Big bath earnings management: the case of goodwill impairment under SFAS. *Journal of applied business research*, 20(2), s. 63-70.

Kim, T. K. (2015). T-test as a parametric statistic. *Korean journal of anesthesiology*, 68(6), s. 540-546.

Lemans, J. (2010). Goodwill impairment as a tool for earnings management. *Erasmus MC: university medical center rotterdam*, s.104-127.

Masters-Stout, B., Costigan, M.L., Lovata, L.M. (2008). Goodwill impairments and chief executive officer tenure. *Critical perspectives on accounting*, 19(8), s. 1370–138.

Marton, J., Lundqvist, P., Pettersson, A.K. (2020). *IFRS i teori & praktik*. Stockholm: Sanoma Utbildning.

Mulford, C. W., Comiskey, E. E. (2010). Triggering events and goodwill impairment charges. *Georgia institute of technology*, s.1–16.

NE (u.å.). *Kvalitativ metod*.
<https://www-ne-se/kvalitativ-metod/> [2023-04-17]

NE (u.å.). *Kvantitativ metod*.
<https://www-ne-se/kvantitativ-metod/> [2023-04-17]

PRV (2021). *Goodwill*.
<https://www.prv.se/goodwill/> [2023-03-18]

Ramanna, K., Watts, R.L. (2012). Evidence on the use of unverifiable estimates in required goodwill impairment. *Review of accounting studies*, 17(4), s. 749–780.

Riksdagen (u.å.). *Aktiebolagslag* .
<https://www.riksdagen.se/aktiebolagslag> [2023-06-28]

Riksdagen (u.å.). *Bokföringslag*.
<https://www.riksdagen.se/bokforingslag> [2023-05-16]

Šapkauskienė, A., Leitonienė, Š. (2014). The analysis of factors influencing the write-off of goodwill. *Procedia-social and behavioral sciences*, 156(1), s. 643-647.

Saunders, M., Lewis, P., Thornhill, A. (2020). *Research methods for business students*. New York: Pearson education.

Setyorini, C. T., Ishak, Z. (2012). Corporate social and environmental disclosure: a positive accounting theory viewpoint. *International journal of business and social science*, 3(9), s. 152-164.

Spear, N.A., Taylor, A.M. (2011). Asset write-downs: evidence from 2001-2008. *Australian accounting review*, 21(1), s. 14–21.

Sykes, A. O. (1993). An introduction to regression analysis. *Coase-sandor institute for law & economics working paper*, (20), s. 3-33.

Thiese, M. S., Ronna, B., Ott, U. (2016). P-value interpretations and considerations. *Journal of thoracic disease*, 8(9), s. 928-931.

Vismaspcs (2021). *Godwill- vad är goodwill?*.
<https://vismaspcs.se/ekonomiska-termer/vad-ar-goodwill> [2023-03-18]

Watts, R.L., Zimmerman, J.L. (1990). Positive accounting theory: a ten year perspective. *The accounting review*, 65(1), s. 131–156.

Bilagor:

Bilaga 1: Översikt på företagens finansiella data

Företags-namn	Land-skod	Goodwill - 2022 (MSEK)	Goodwill- 2021 (MSEK)	Goodwill- 2020 (MSEK)	Nedskrivningar- 2022 (MSEK)	Nedskrivningar- 2021(MSEK)	Nedskrivningar- 2020(MSEK)	VD- byte (2022-2022)	Finansiell prestat-ion (nettoomsätt-ning) (MSEK)	Företagsstorlek (an-tal anställda)
FORTUM OYJ	FI	2 780	10 452	10 727	1 868	0	0	Ja, VD byte skett	98 464	7 712
EQUINOR ASA	NO	13 259	12 110	13 558	31	9	10	Ja, VD byte skett	1 553 466	21 500
A P MOLLER-MAERSK A/S	DK	54 274	14 108	7 916	0	0	0	Nej, VD byte inte skett	850 091	104 260
AB VOLVO	SE	25 636	23 924	22 228	0	0	0	Nej, VD byte inte skett	473 479	102 155
DSV A/S	DK	105 944	103 400	64 088	0	0	0	Nej, VD byte inte skett	353 709	76 283
NESTE OYJ	FI	4 460	3 706	1 204	0	0	0	Ja, VD byte skett	287 507	5 428
NOKIA OYJ	FI	63 027	55 595	50 914	0	0	2 013	Ja, VD byte skett	278 605	86 896
TELEFON-AKTIEBO-LAGET LM ERICSSON AB	SE	84 570	38 204	34 945	0	112	0	Nej, VD byte inte skett	271 546	105 529
NORSK HYDRO ASA	NO	5 877	5 016	4 821	1252	1069	974	Nej, VD byte inte skett	221 278	32 014
HENNES & MAURITZ AB	SE	64	64	64	0	0	0	Ja, VD byte skett	223 553	106 522
ORSTED A/S	DK	2766	173	169	0	0	0	Ja, VD byte skett	198 534	8 027
YARA INTERNATIONAL ASA	NO	7 862	7 140	6 842	0	281	121	Nej, VD byte inte skett	249 194	17 500
VESTAS WIND SYSTEMS A/S	DK	16 838	15 437	12 784	0	0	0	Nej, VD byte inte skett	161 678	28 438
KESKO OYJ	FI	6 550	6 027	5 741	0	0	0	Nej, VD byte inte skett	132 072	17 841
TELENOR ASA	NO	25 684	28 127	27 750	2,7	0	0	Nej, VD byte inte skett	105 306	14 000
AB ELECTROLUX	SE	7 081	6 690	6 369	0	0	0	Nej, VD byte inte skett	134 880	50 769

Företagsnamn	Landkod	Goodwill - 2022 (MSEK)	Goodwill- 2021 (MSEK)	Goodwill- 2020 (MSEK)	Nedskrivningar- 2022 (MSEK)	Nedskrivningar- 2021(MSEK)	Nedskrivningar- 2020(MSEK)	VD- byte (2022–2022)	Finansiell prestation (nettoomsättning) (MSEK)	Företagsstorlek (antal anställda)
STORA ENSO OYJ	FI	2 714	2 887	2 820	123	41	0	Nej, VD byte inte skett	130 629	20 879
UPM-KYM-MENE OYJ	FI	3 136	2 426	2 298	0	0	0	Nej, VD byte inte skett	131 076	17 236
ATLAS COPCO AB	SE	44 299	32 113	28 873	0	0	0	Nej, VD byte inte skett	141 325	48 951
SANDVIK AB	SE	47 572	34 278	14 913	88	0	0	Ja, VD byte skett	112 332	40 489
SAMPO OYJ	FI	26 526	25 523	24 333	0	0	0	Ja, VD byte skett	108 843	13 550
KONE OYJ	FI	15 734	14 384	13 315	42	0	0	Nej, VD byte inte skett	121 984	63 277
ASSA ABLOY AB	SE	75 873	62 501	58 344	0	0	0	Nej, VD byte inte skett	120 793	52 463
OUTOKUMPU OYJ	FI	5 072	4 760	4 676	0	0	4 689	Ja, VD byte skett	106 181	9 269
CARLSBERG A/S	DK	53 397	72 297	68 160	1 051	0	0	Nej, VD byte inte skett	105 460	38 906
AB SKF	SE	9 084	10 924	10 117	0	0	0	Ja, VD byte skett	96 933	42 641
TELIA COMPANY AB	SE	50 582	66 302	63 313	19 100	17 198	16 585	Nej, VD byte inte skett	90 827	19 237
BOLIDEN AB	SE	3 295	3 153	3 077	0	0	0	Nej, VD byte inte skett	86 437	6 226
DNB BANK ASA	NO	10 196	4920	4500	0	7,2	9,6	Nej, VD byte inte skett	70 360	10 625
WARTSILA OYJ	FI	14 325	14 065	13 295	525	0	0	Ja, VD byte skett	65 337	17 581
DANSKE BANK A/S	DK	6644	9201	8283	2442	0	0	Ja, VD byte skett	61 841	21 022
ORKLA ASA	NO	2 454	5 463	204	157	5	489	Ja, VD byte skett	62 140	20 471
AKER BP ASA	NO	14 530	14 980	13 471	3 935	0	658	Nej, VD byte inte skett	135 637	2 462
HEXAGON AB	SE	107 360	83 997	57 251	0	0	227	Ja, VD byte skett	57 646	24 001
VALMET OYJ	FI	17 917	7 473	7 134	0	0	0	Nej, VD byte inte skett	56 748	17 548
SVENSKA HANDELSBANKEN AB	SE	4397	4375	6822	0	18	0	Nej, VD byte inte skett	50 249	10 954

Företagsnamn	Land-kod	Goodwill - 2022 (MSEK)	Goodwill- 2021 (MSEK)	Goodwill- 2020 (MSEK)	Nedskrivningar-2022 (MSEK)	Nedskrivningar- 2021(MSEK)	Nedskrivningar- 2020(MSEK)	VD- byte (2022-2022)	Finansiell prestation (Nettoomsättning) (MSEK)	Företagsstorlek (antal anställda)
SWEDBANK AB	SE	16 765	15 700	15 488	606	0	0	Nej, VD byte inte skett	53 221	17 886
ALFA LAVAL AB	SE	26 258	22 480	19 080	0	0	360	Nej, VD byte inte skett	52 135	20 300
METSO OUTOTEC CORPORATION	FI	12 616	11 506	10 556	0	0	0	Nej, VD byte inte skett	59 219	16 705
INVESTOR AKTIEBOLAG	SE	63 334	55 437	46 686	0	548	0	Nej, VD byte inte skett	0	16 246
HUHTAMAKI OYJ	FI	11 511	10 246	7 349	1 302	1 182	1 126	Nej, VD byte inte skett	50 093	18 927
MOWI ASA	NO	4 154	3 288	3 145	3 042	2730	2579	Nej, VD byte inte skett	51 512	11 818
CARGOTEC OYJ	FI	9 922	9 897	9 752	709	0	0	Nej, VD byte inte skett	45 731	11 526
GJENSIDIGE FORSIKRING ASA	NO	5938	4331	3877	0	0	0	Nej, VD byte inte skett	35 882	3 789
TRYG A/S	DK	30 974	6 754	6 602	0	0	0	Nej, VD byte inte skett	52 018	4 544
KONECRANES OYJ	FI	11 340	10 463	10 202	43	0	0	Ja, VD byte skett	37 634	16 522
PANDORA A/S	DK	6 696	6 086	5 733	0	0	0	Nej, VD byte inte skett	39 718	26 986
TIETOEVRY OYJ	FI	20 536	19 897	19 812	0	0	0	Nej, VD byte inte skett	32 747	24 320
TELE2 AB	SE	29 905	29 695	29 651	722	664	652	Nej, VD byte inte skett	28 102	4 438
COLOPLAST A/S	DK	17 307	2 773	2 805	0	0	0	Nej, VD byte inte skett	33 888	14 572
GETINGE AB	SE	22 512	19 681	17 427	0	0	0	Nej, VD byte inte skett	28 292	11 082
DEMANT A/S	DK	15 953	13 046	11 231	0	0	0	Nej, VD byte inte skett	29 575	19 239
METSA BOARD OYJ	FI	136	127	124	0	0	0	Nej, VD byte inte skett	27 736	2 248,00

Företagsnamn	Landskod	Goodwill - 2022 (MSEK)	Goodwill- 2021 (MSEK)	Goodwill- 2020 (MSEK)	Nedskrivningar-2022 (MSEK)	Nedskrivningar- 2021(MSEK)	Nedskrivningar- 2020(MSEK)	VD- byte (2022-2022)	Finansiell prestation (nettoomsättning) (MSEK)	Företagsstorlek (antal anställda)
GN STORE NORD A/S	DK	16 067	7 379	5 892	0	0	0	Nej, VD byte inte skett	28 047	7 891
NOVOZYMES A/S	DK	2 787	2 783	1 482	0	0	0	Ja, VD byte skett	26 345	6 781
ELISA OYJ	FI	12 871	11 664	11 353	0	0	61	Nej, VD byte inte skett	23 822	5 623
NOKIAN RENKAAT OYJ	FI	703	668	795	2	148	48	Ja, VD byte skett	19 863	4 542
SINCH AB	SE	25 655	27 143	3 298	5 097	0	0	Nej, VD byte inte skett	27 722	1 944
EVOLUTION AB	SE	25 751	22 403	18 406	0	0	0	Nej, VD byte inte skett	16 273	12 144
SCHIBSTED ASA	NO	6700	5 859	3 478	1,1	93	1,9	Nej, VD byte inte skett	16 252	6 077
ROYAL UNIBREW A/S	DK	5 534	4 175	3 082	10,5	9,7	9,5	Ja, VD byte skett	17 240	3 365
ORION OYJ	FI	970	138	135	0	0	0	Ja, VD byte skett	14 998	3 527
DNO ASA	NO	585	797	1 325	3 843	2 826	1296	Nej, VD byte inte skett	14 356	1 449
TOMRA SYSTEMS ASA	NO	3 324	3 042	2 909	0	0	5,4	Ja, VD byte skett	12 970	5 015
CHR HANSEN HOLDING A/S	DK	16 206	15 140	12 852	0	0	0	Nej, VD byte inte skett	13 593	3 693
SAMHALLSBYGGNADSBOLAGET I NORDEN AB	SE	5 283	6 066	6 319	0	0	0	Nej, VD byte inte skett	7 447	425
AMBU A/S	DK	2 379	2 057	2 125	0	0	0	Ja, VD byte skett	6670	4 409
SCATEC ASA	NO	381	321	25	0	0	0	Ja, VD byte skett	3194	778
QT GROUP OYJ	FI	482	260	66	0	0	0	Nej, VD byte inte skett	1 737 099	688
NEL ASA	NO	387	630	594	316	0	0	Ja, VD byte skett	973	603
STOREBRAND ASA	NO	3152	2837	2152	0	0	0	Nej, VD byte inte skett	52 007	2138
AKER ASA	NO	3133	3 535	774	1571	0	138	Nej, VD byte inte skett	3 636	3636

Företagsnamn	Landkod	Goodwill - 2022 (MSEK)	Goodwill- 2021 (MSEK)	Goodwill- 2020 (MSEK)	Nedskrivningar- 2022 (MSEK)	Nedskrivningar- 2021(MSEK)	Nedskrivningar- 2020(MSEK)	VD- byte (2022-2022)	Finansiell prestation (nettoomsättning) (MSEK)	Företagsstorlek (antal anställda)
SEB	SE	4630	4582	4699	1	8	11	Nej, VD byte inte skett	64 589	16 283
TELIA COMPANY AB	FI	74 547	89 943	85 942	19 100	0	7 835	Ja, VD byte skett	90 959	19 237
SSAB	FI	349	30 375	27 872	33,3	0	0	Nej, VD byte inte skett	128 929	14 634
Astra Zeneca	SE	206 663	180 967	97 572	0	0	0	Nej, VD byte inte skett	462 834	83 500
Essity B	SE	44 786	37 803	32 324	292	0	0	Nej, VD byte inte skett	156 173	45 563
Autoliv SBD	SE	14 337	12 552	11 516	0	0	0	Nej, VD byte inte skett	92 272	69 100
ABB ltd	SE	109 598	94 859	89 376	0	0	3 129	Ja, VD byte skett	307 290	105 100
Bakkafrost	NO	619,37	684,71	636,85	0	0	0	Nej, VD byte inte skett	10 703	1778
Rockwool	DK	1 197	1 050	966	0	0	0	Nej, VD byte inte skett	43 605	12 197
FLS Smidth	DK	9 655	6040	5671	0	0	0	Ja, VD byte skett	32 793	10 977
ISS A/S	DK	30 691	27 338	26 587	0	623	584	Ja, VD byte skett	114 875	351 053
Net Company Group	DK	5 061	4 667	3 061	0	0	0	Nej, VD byte inte skett	8322	7 497
Nordea Bank Abp	SE	25 298	20 324	19 502	0	0	0	Nej, VD byte inte skett	109 428	30 499